नागपूर मुख्य कार्यालय
कॉटन मार्केट, नागपूर -४४००१८
संपर्क
संपादकीय : ९९२२९७००२३
वितरण : ८८८८६४७७५३
जाहिरात : ७४४७७३५८५१ /९३२६९०६०६२
नागपूर कार्यालय संपर्क : ७४४७७३५८५१

नागपुर, अकोला, अमरावती, खामगांव, यवतमाळ, वर्धा, गडचिरोली, वाशीम, भंडारा, गोंदिया, मुंबई, पालघर (ठाणे), नाशिक आणि चंद्रपूर महासागर

महासागर

Epaper: www.epaper.dainikmahasagar.in nagpurpost@gmail.com / mahasagarngp@gmail.com

* वर्ष ५२ * अंक १०८ * | * अकोला * | मंगळवार, दिनांक २१ ऑक्टोबर २०२५ | ८ पाने ● किमत रू. २/-+ वितरण खर्च रू. १ = एकुण ३ रू.) * विशेष ऑफर : महासागर + नागपूर पोस्ट = ४ रु. फक्त

अग्राग्रलेख

खरीखरी..

दीपा, दीपा दीपत्कार !

आपल्या देशात सर्वाधिक श्रद्धेचा, सर्वाधिक चर्चेचा, सर्वाधिक खाऊ गिरीचा, सर्वाधिक पर्यटनाचा, सर्वाधिक प्रेम-संदेशांचा तसेच सर्वाधिक शुभ संदेशांचा वगैरे वगैरे सर्वाधिक लोकप्रिय असलेला दीपावलीचा दिवस आज उगवला आहे. ज्या लोकांचे वय पन्नाशीच्या पुढे आहे. त्यांच्या मनात तेव्हाची दिवाळी आणि आत्ताची दिवाळी या मधला फरक पटकन लक्षात येतो कारण पूर्वी पोस्टाच्या माध्यमातून आपल्या जवळच्या नातलगांना, मित्र-मैत्रिणींना आणि आप्तेष्टांना नवसंदेश जात असत. त्यामध्ये प्रेमाचा ओलावा आणि नात्याची जवळीक दिसून येत असे. आता मोबाईल नावाचा हा प्राणी आपल्याकडे आला आणि आपसातील प्रेमाचा ओलावा गलितगात्र झाला. आपल्या मोबाईल मध्ये जेवढे काही क्रमांक सेव्ह असतील त्या सर्वांना एका झटक्यात कचकन दिवाळीच्या शुभेच्छा पोहोचतात. अनेक प्रियजन हे संदेश वाचण्याचे कष्टही घेत नाहीत, हा बहुधा सर्वांचाच अनुभव असावा. पूर्वी दुकानात जाऊन शुभेच्छा संदेशाची पत्रे घेणे किंवा प्रेमपत्र घेणे, लिफाफ्यावर पत्ता लिहिणे त्यावर तिकीट लावणे आणि पोस्टाच्या पेटीत टाकणे एवढी गोष्ट आता कोण करणार आहे. पूर्वीच्या काळी घरात दिवाळी करता जे पदार्थ बनायचे त्यामुळे दिवाळीच्या आधीच चार-आठ दिवस तेला, तुपाचा घमघमाट आणि त्याच्या स्वादाचा सुगंध आपल्या नाकाला प्रसन्न करून जात होता. आता सुगंध उडून गेला आणि अचानक हल्दीराम आणि जल्दीराम यांच्याकडे त्यांचे डबे विकत घेण्यासाठी रांगा लागू लागलेल्या आहेत. दिवाळी साजरी करण्याची जुनी कल्पना आणि आताची कल्पना यामध्ये जमीन अस्मानाचा फरक आहे. पूर्वी दिवाळी म्हटली की प्रत्येक मराठी माणसाच्या घरात किमान दोन ते चार वाचनासाठी दिवाळी अंक दिसायचेच. आताही दिवाळी अंक प्रकाशित होतात, अगदी शेकड्यांनी प्रकाशित होतात. पण त्या दिवाळी अंकांमध्ये पूर्वीच्या दिवाळी अंकांचा तो दरारा आणि तसे लेखक का दिसत नाहीत, हा प्रश्न खरं तर कोणीच विचारू नये. खरे म्हणजे दिवाळी हा प्रकाशाचा उत्सव आहे कारण अमावस्येच्या रात्री दिव्यांची रोषणाई करून आपण लक्ष्मीला आमंत्रित करतो. ते पूर्वीचे स्वरूप आता विजेच्या दिव्यांच्या झगमगटामध्ये लोप पावत चाललेले आहे. बिचारा एकुलता एक दिवा विजेच्या त्या अनेक दिव्यांच्या लखलखाटामध्ये ओशाळल्यासारख जळत असतो. त्याच्या आजूबाजूला विजेचा जो काही प्रकाश आणि इतका झगझगाट असतो की त्याला पाहून, मंद तेलगंध प्रसवणारा दिवा ओशाळला नाही तरच नवल! मग आता हे दिवे भविष्यात किती काळ जिवंत राहतील, हाही अभ्यासाचा विषय आहे. दिवाळीच्या सुट्टीमध्ये मामाच्या गावात जाऊन मस्त मजा करण्याचे दिवस बालकांच्या दहा ते पंधरा किलो दप्तराच्या नको असणाऱ्या ओझ्याच्या वजनात विरून गेलेले आहेत. काही वर्ष मामा, काका, भाऊ व बहीण तरी आहेत. पुढच्या पिढीला ही नाती होती असे सांगावे लागेल. जाऊ द्या, दिवाळीच्या दिवशी मस्त मज्जा करा, विकत आणलेला फराळ आणि मिठाई खा आणि दिवाळी साजरी करा. असे सर्व काही असले तरी दिव्याचा दीपत्कार यापुढेही भावनाशील माणसाला निश्चितच दिव्यत्वाची जाणीव देऊन जाईल, यात शंका नाही त्यासाठीच
सर्वांना दिवाळीच्या शुभेच्छा...!!!

nagpurpost@gmail.com
Mob. No. 9922970023

आयएनएस विक्रांतवर मोदींची दिवाळी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सोमवारी गोव्यात आयएनएस विक्रांतवरील नौसैनिकांसोबत दिवाळी साजरी केली. पंतप्रधानांनी सैनिकांसोबत दिवाळी साजरी करण्याची ही १२ वी वेळ आहे.

पंतप्रधान मोदी म्हणाले, मी कालपासून तुमच्यामध्ये आहे. तुमच्या प्रत्येकाकडून मी काहीतरी शिकलो आहे, मला काहीतरी कळले आहे. खोल समुद्रातील रात्र आणि सूर्योदयाने माझी दिवाळी अनेक प्रकारे खास बनवली आहे.

ते म्हणाले, जेव्हा मी दिल्ली सोडली तेव्हा मला वाटले की मी हा क्षण जगला पाहिजे. तुमची तपस्या, तुमची भक्ती, तुमचे समर्पण इतके उच्च आहे की मी ते जगू शकलो नाही, पण मला ते नक्कीच कळले.

गेल्या वर्षी पंतप्रधानांनी गुजरातमधील कच्छला भेट दिली होती, जिथे त्यांनी बीएसएफ, लष्कर, नौदल आणि हवाई दलातील सैनिकांना मिठाई वाटली होती. गेल्या ११ वर्षांत, पंतप्रधानांनी दिवाळीसाठी जम्मू आणि काश्मीरला जास्त चार वेळा भेट दिली आहे. आज, देश नक्षलवादी दहशतीपासून मुक्त होण्याच्या मार्गावर आहे.

२०१४ पूर्वी, देशभरातील १२५ जिल्हे माओवादाच्या हिंसाचाराने प्रभावित होते. दहा वर्षांच्या कठोर परिश्रमानंतर, ही संख्या कमी

झाली आहे. आता, फक्त ११ जिल्हे माओवादमुक्त राहिले आहेत. १०० हून अधिक जिल्हे माओवादमुक्त दिवाळी साजरी करत आहेत.

मोदी म्हणाले, आपल्या नौदलाने परदेशात अडकलेल्या लोकांना परत आणण्यासाठी मोहिमा सुरू केल्या. तुमच्या शौर्य आणि धाडसामुळे जगभरातील भारतीयांचा आत्मविश्वास बळकट झाला आहे. आपल्या सशस्त्र दलांनी जमिनीवर, समुद्रात आणि हवेत, प्रत्येक परिस्थितीत अत्यंत संवेदनशीलतेने सेवा दिली आहे.

मोदी पुढे म्हणाले, आज मी भारतीय तटरक्षक दलाचेही कौतुक करतो. ते नौदलाशी समन्वय साधून दिवसरात्र तैनात राहतात. आपल्या सशस्त्र दलांच्या धाडसामुळे देशाने एक मोठी कामगिरी केली आहे.

केंद्र सरकारकडून मदतीच्या दुसऱ्या हप्त्याची घोषणा

शेतकऱ्यांसाठी आनंदाची बातमी

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. २० : मान्सून काळात परतीच्या पावसादरम्यान मराठवाडा आणि सोलापूर भागात शेतकऱ्यांचे शेतीचे पुराने मोठे नुकसान झाले होते.

या नुकसानीपोटी राज्य सरकारने २२१५ कोटीची मदत जाहीर केली होती. आता केंद्र सरकारने राज्य सरकारला शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्यासाठी एनडीआरएफचा दुसरा अग्रिम हप्ता म्हणून आणखी १५६६.४० कोटी रुपये महाराष्ट्रासाठी मंजूर केले आहेत. त्यामुळे शेतकऱ्यांना दिलासा मिळणार आहे. या मदतीबद्दल मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांचे आभार मानले आहेत.

केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी महाराष्ट्र सरकार आणि कर्नाटक सरकारला एसडीआरएफच्या केंद्रीय हिश्शांचा दुसरा हप्ता म्हणून १९५०.८० कोटी रुपये मंजूर केले आहेत.

यंदा मान्सून आणि अतिवृष्टीने बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना तातडीची मदत म्हणून या राज्यांना आर्थिक मदत म्हणून १९५०.८० रुपये मंजूर केले असून त्यातील कर्नाटकसाठी ३८४.४० कोटी रुपये आणि महाराष्ट्रासाठी १५६६.४० कोटी रुपये मंजूर केले आहेत.

केंद्रीय गृहमंत्री आणि सहकार मंत्री अमित शहा यांनी या वर्षासाठी महाराष्ट्र आणि कर्नाटक सरकारांना एसडीआरएफच्या केंद्रीय हिश्श्याचा दुसरा हप्ता म्हणून ही रक्कम मंजूर करण्यास मान्यता दिली आहे.

सुटीची सूचना

विजयादशमीनिमित्त गुरूवार दि. २ ऑक्टोबर २०२५ रोजी महासागर कार्यालयास सुटी असल्याने शुक्रवार दि. ३ ऑक्टोबर २०२५ चा अंक प्रकाशित होणार नाही. सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

■ व्यवस्थापक

माजी अर्थमंत्री महादेवराव शिवणकर यांचे निधन

■ महासागर प्रतिनिधी नागपूर, दि. २० : भाजपचे ज्येष्ठ नेते आणि माजी मंत्री प्रा. महादेव शिवणकर यांचे आज सकाळी ८ वाजता वृद्धापकाळाने निधन झाले. ते ८५ वर्षांचे होते.

महादेव शिवणकर हे संघाचे निष्ठावान स्वयंसेवक, अभ्यासू अर्थतज्ज्ञ, आणि अभ्यासपूर्ण भाषणासाठी प्रसिद्ध नेते म्हणून ओळखले जायचे. त्यांनी जलसंपदा, वित्त आणि नियोजन मंत्री, विधानसभा सदस्य, तसेच लोकसभेचे खासदार म्हणून प्रदीर्घ आणि प्रभावी राजकीय कारकीर्द गाजवली. गोंदिया जिल्हा निर्मितीमध्ये त्यांचे मोठे योगदान राहिले आहे.

महादेवराव शिवणकर यांचा जन्म ७ एप्रिल १९४० रोजी गोंदिया जिल्ह्यातील आमगाव येथे झाला. त्यांनी गोंदिया जिल्ह्यातील आमगाव विधानसभा मतदारसंघाचे अनेकवेळा प्रतिनिधित्व केले. ते १९७८, १९८०, १९८५, १९९५ आणि १९९९ या निवडणुकांमध्ये आमदार म्हणून निवडून आले होते. १९९५ ते १९९७ मध्ये जलसंपदा मंत्री आणि १९९७ ते १९९९ मध्ये वित्तमंत्री म्हणून काम केले. शिवणकर हे गोंदिया जिल्हा निर्मितीचे शिल्पकार ठरले होते.

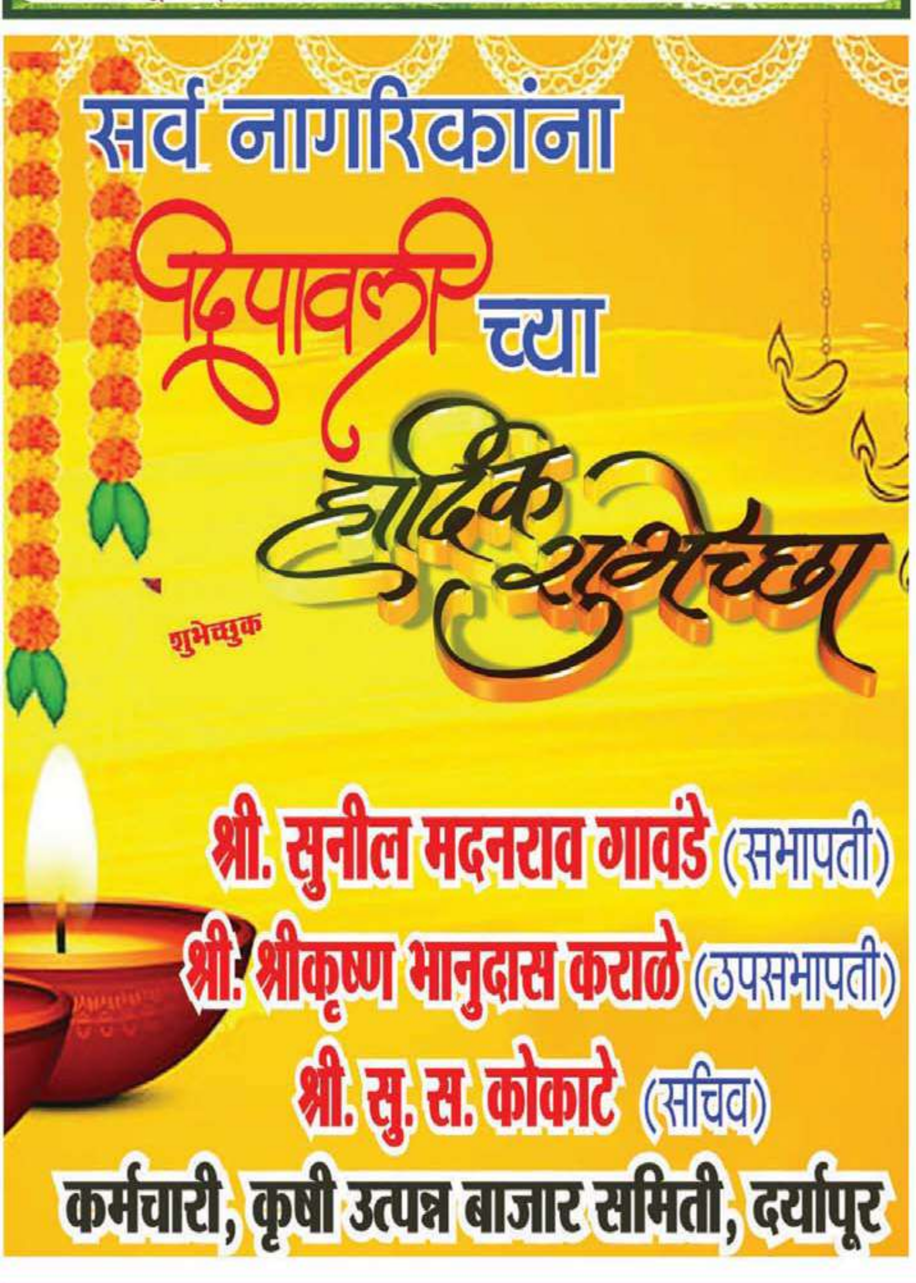

पण त्याने नेतृत्व होत नाही..

राज ठाकरेंवर आठवलेंचा निशाणा

■ **मुंबई:** मनसेप्रमुख राज ठाकरे यांनी मुंबईतील सभेत भाजपवर आणि गुजरातसंबंधी धोरणांवर तीव्र शब्दांत हल्ला चढवला. महाराष्ट्रातील प्रमुख शहरे अदानी, अंबानीला आंदण देण्यासाठी तयार केली जात आहेत. गुजरातचा वरवंटा जेव्हा महाराष्ट्रावर फिरेल, तेव्हा भाजपला मतदान करणारा मराठी माणूससुद्धा त्यात भरडला जाईल, असे राज ठाकरे म्हणाले. यावरून केंद्रीय सामाजिक न्यायमंत्री रामदास आठवले यांनी राज ठाकरेंवर थेट निशाणा साधला आहे. आठवले म्हणाले की, राज ठाकरे सध्या जे बोलत आहेत, त्यातून त्यांच्या राजकीय दृष्टिकोनातील मर्यादा दिसून येतात. मुंबईचा इतिहास आणि सामाजिक बांधणी समजून घेतल्याशिवाय अशी विधाने करणे योग्य नाही. मुंबई हा महाराष्ट्राचा अविभाज्य भाग आहे, पण तिचा गुजरातशी एक ऐतिहासिक आणि आर्थिक संबंधही आहे. शतकानुशतके मराठी आणि गुजराती समुदायांनी एकत्र येऊन मुंबई उभारली आहे. या दोघांच्या मेहनतीमुळेच हे शहर आज आर्थिक राजधानी बनले आहे. मुंबई हे महाराष्ट्राचे हृदय आहे, पण त्याच वेळी ती भारताच्या सर्व भागांशी जोडलेली आहे. राज ठाकरेंनी हे समजून घेतले पाहिजे, असा सल्लाही त्यांनी दिला.

आठवले यांनी राज ठाकरेंच्या भाषणशैलीवर टीका करताना राज ठाकरे यांना व्यंग्यात्मक भाष्य करण्याची आणि लक्षवेधी भाषणे देण्याची कला अवगत आहे, पण यातून महाराष्ट्राला काही ठोस परिणाम मिळालेले नाहीत. जर त्यांना खरोखर महाराष्ट्राच्या भल्यासाठी काही करायचे असेल, तर त्यांनी बहुजन विकास, शिक्षण सुधारणा आणि सामाजिक न्याय अशा क्षेत्रांमध्ये काम करावं. केवळ घोषणा देऊन आणि वाद निर्माण करून महाराष्ट्राचे नेतृत्व करता येत नाही.

आपण सरकार असल्याच्या थाटात वागू नये

पुणे : पुण्यातील ऐतिहासिक वास्तू शनिवार वाड्याच्या आवारातील नमाज पठणावरून झालेल्या वादात विधान परिषदेच्या उपसभापती नीलम गोऱ्हे यांनी भाजप खासदार मेधा कुलकर्णी यांना थेट लक्ष्य केले आहे. पुरातत्व विभागाने संरक्षित केलेल्या शनिवार वाड्याच्या नियमांचे उल्लंघन झाले असल्यास, तिथे स्थानिक प्रशासन आहे. त्यामुळे 'इतर कोणीही आपण सरकार आहोत, या थाटात वागू नये,' असा सणसणीत टोला गोऱ्हे यांनी मेधा कुलकर्णी यांना लगावला.

शनिवार वाड्यात काही मुस्लिम महिलांनी नमाज पठण केल्याचा एक व्हिडिओ सोशल मीडियावर व्हायरल झाला. रविवारी याच पार्श्वभूमीवर खासदार मेधा कुलकर्णी आणि हिंदुत्ववादी संघटनांनी वाड्याबाहेर जोरदार निदर्शने केली. मेधा कुलकर्णींनी नमाज पठण झालेल्या ठिकाणी जाऊन शिववंदना करण्याचा आणि तिथे गोमूत्र शिंपडण्याचा आग्रह धरला होता. मात्र, पोलिसांनी त्यांना मज्जाव केल्याने त्या आक्रमक झाल्या. आता यावरून नीलम गोऱ्हे यांनी मेधा कुलकर्णींना सुनावले आहे.

शनिवार वाडा ही पुरातत्व विभागाने संरक्षित केलेली वास्तू आहे. त्याचे काही नियम आहे. या नियमांचे पालन झाले पाहिजे. काही नियम मोडले असतील तर राज्य सरकार, पोलिस आयुक्त, जिल्हाधिकारी अस्तित्वात आहेत. त्यामुळे कोणीही आपण सरकार आहोत, या थाटात वागू नये, असा टोला नीलम गोऱ्हे यांनी मेधा कुलकर्णी यांना लगावला.

स्थानिक निवडणुकांपूर्वी महायुतीत खदखद

मित्रपक्षांकडून अस्तित्व संपवण्याचे प्रयत्न : शिंदे गटाच्या बैठकीत पदाधिकाऱ्यांची तक्रार

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० :** राज्यात आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांची रणधुमाळी सुरू होण्याआधीच महायुतीमध्ये तणावाचे वातावरण निर्माण झाले आहे. सत्ताधारी आघाडीतच आता कुरघोडी सुरू असून, विशेषतः भाजपकडून शिंदे गटावर दबाव टाकण्याचे प्रयत्न सुरू असून, आमचे अस्तित्व संपवण्याचा प्रयत्न सुरू असल्याची तक्रार शिवसेना शिंदे गटातील नेत्यांकडून करण्यात येत आहे.

शिवसेना नेते आणि खासदार डॉ. श्रीकांत शिंदे यांच्या उपस्थितीत नुकत्याच पार पडलेल्या एका महत्त्वाच्या बैठकीत पक्षांतर्गत नाराजीचा सूर ठळकपणे उमटला.

सूत्रांच्या माहितीनुसार, या बैठकीत आगामी निवडणुकांमध्ये स्वबळावर लढण्याचा विचार पुढे आला. नाशिक, नागपूर, अमरावती आणि औरंगाबाद या विभागातील स्थानिक पदाधिकाऱ्यांनी भाजपसोबत युतीच्या ऐवजी स्वतंत्रपणे निवडणूक लढवण्याची इच्छा व्यक्त केली.

या बैठकीत सहभागी झालेल्या आमदार आणि पदाधिकाऱ्यांनी भाजप आणि अजित पवारांची राष्ट्रवादी काँग्रेस या मित्रपक्षांवर युतीधर्म न पाळण्याचा आरोप केला. काही ठिकाणी भाजपकडून शिंदे गटाच्या विरोधकांना प्रवेश दिला जात असल्याचे सांगितले गेले. नंदुरबारमधील शिवसेना आमदाराने तर शिवसेनेचाच माजी जिल्हाप्रमुख भाजपसाठी काम करत असल्याचे सांगत पक्षात असलेल्या झारीतील शुक्राचार्यांकडे नेत्यांचे लक्ष वेधले.

सध्या ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, नवी मुंबई, भिवंडी, उल्हासनगर, वसई-विरार आणि मिरा-भाईंदर या महत्त्वाच्या महानगरपालिकांमध्ये भाजप-शिवसेना युतीबाबत संभ्रम कायम आहे. दोन्ही पक्षांकडून स्वतंत्र मोर्चेबांधणी सुरू असल्याचे चित्र आहे. ठाण्याचे आमदार संजय केळकर, नवी मुंबईतील नेते गणेश नाईक यांच्यासारख्या भाजप नेत्यांच्या अलिकडच्या वक्तव्यांमधून स्वतंत्र निवडणुकीच्या तयारीचे संकेत मिळत आहेत. त्यामुळे शिंदे गटातही ह्रस्वबळावर लढायचेह हे ठरवून आवश्यक ती पावले उचलली जात आहेत. मात्र, महायुतीतील तणाव आणि स्थानिक स्तरावरील वाद हे संपूर्ण आघाडीच्या एकतेवरच प्रश्नचिन्ह निर्माण करत आहेत.

या सर्व पार्श्वभूमीवर, महायुती टिकवायची असेल तर केवळ समन्वय समित्यांच्या बैठका उपयोगी पडणार नाहीत, असे स्पष्टपणे बैठकीत सांगण्यात आले. युतीतील तीनही प्रमुख पक्षांच्या वरिष्ठ नेत्यांनी थेट संवाद साधून मार्ग काढावा, अन्यथा महायुतीच्या एकसंघपणावर गंडांतर येऊ शकते आणि त्याचा थेट फायदा विरोधकांना होईल, अशी भावनाही अनेक पदाधिकाऱ्यांनी व्यक्त केली.

इतिहासात पापाचे धनी होऊ नका!

■ **महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. २० :** शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांनी सोमवारी भाजपच्या कार्यकर्त्यांना आपल्या कृत्याकडे नीट डोळे उघडून पाहण्याचे आवाहन केले. इतिहासात आपल्या नावाची पापाचे धनी म्हणून नोंद होऊ देऊ नका. त्यामुळे आपण काय करत आहात व कोणते विष पोसत आहात याकडे एकदा डोळे उघडून नीट पाहा, असे उद्धव भाजप कार्यकर्त्यांना दिवाळीच्या शुभेच्छा देताना म्हणालेत.

नाशिकमध्ये मागील काही महिन्यांपासून शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाला जोरदार राजकीय धक्के बसत आहेत. ठाकरे गटाच्या अनेक माजी नगरसेवकांनी सत्ताधारी भाजपसह उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वातील शिवसेनेत प्रवेश केला.

या आऊटगोईंगच्या पार्श्वभूमीवर आज भाजपच्या माजी नगरसेविका संगीता गायकवाड यांनी ठाकरे गटात प्रवेश केला. स्वतः उद्धव ठाकरे यांनी त्यांना शिवबंधन बांधले. यावेळी बोलताना उद्धव ठाकरे यांनी भाजपवर कडाडून हल्ला चढवला. ते म्हणाले, तुम्ही सर्वजण एका चांगल्या दिवशी आला आहेत. आज नरक चतुर्दशी आहे. आज नरकासुराचा वध झाला. आत्ता हा नरकासुर कोण हे वेगळे सांगण्याची गरज नाही. त्याचा वध करण्यासाठी आपण शिवसेनेत आलात. आता हा प्रवास सुरू झाला आहे.

आजपर्यंत जे मतचोरी करून तिकडे बसले होते, त्यांना वाटले होते की, त्यांची चोरी कुणी पकडू शकणार नाही. पण त्यांची चोरी चोरासकट आपण पकडली आहे. या चोरांना हद्दपार करण्यासाठी मराठी माणसांसोबत अमराठी माणसेही एकत्र आली आहेत. एकत्र येत आहेत. देशात कुणालाही हुकूमशाही नको आहे. आपला महाराष्ट्र नेहमी लढणारा आहे.

आज तुम्ही सगळेजण शिवसेनेत आलात. पण तुम्हाला काही खोकेबिके मिळालेत का? हे सांगा. काही धाकदपटशहा आहे का? तुमच्या मागे काही एजन्सी लागली आहे का? काही नाही. शेवटी लालुच दाखवून घेतलेली माणसे आणि घाबरून पक्षांतर करणाऱ्या नेभळट माणसांपेक्षा हे कट्टर निष्ठावंत लोक शिवसेनेत येत आहेत, असे उद्धव ठाकरे म्हणाले.

उद्धव ठाकरे यांनी यावेळी भाजप कार्यकर्त्यांना पापाचे धनी होण्यापासून स्वतःला दूर ठेवण्याचाही सल्ला दिला. ते म्हणाले, मी भाजपच्या सर्वच कार्यकर्त्यांना एक विनंती करतो की, आपण काय करत आहात आणि कोणते विषय पोसत आहात याकडे एकदा नीट डोळे उघडून बघा. इतिहासात आपण या पापाचे धनी म्हणून आपली नोंद होऊ देऊ नका.

ना केंद्राचे पथक ना एनडीआरएफचा निधी

■ **महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० :** राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे आमदार रोहित पवार यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यावर एसडीआरएफचा निधी मुद्दाम एनडीआरएफचा दाखवल्याचा आरोप केला आहे. मुख्यमंत्र्यांनी केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहांना पत्र देऊन २०-२५ दिवस झालेत, तर पंतप्रधान मोदींना मुंबईत येऊन १० -१५ दिवस झालेत. पण एनडीआरएफचा एक रुपयाही महाराष्ट्राला मिळाला नाही, असे ते म्हणालेत.

महाराष्ट्रात यंदा भयंकर अतिवृष्टी झाली. यामुळे महाराष्ट्रातील बहुतांश जिल्ह्यांतील विशेषतः मराठवाड्यातील सर्वच पीकपाणी वाहून गेले आहे. शेतकऱ्यांना सरकारकडून मदतीची आस आहे. पण सरकारने अद्यापही त्यांना हवी तशी मदत केली नाही. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी रविवारी केंद्राने एनडीआरएफचा दुसरा अग्रिम हप्ता म्हणून आणखी १५६६.४० कोटी रुपयांचा निधी मंजूर केल्याचे सांगितले होते.

तसेच या प्रकरणी पंतप्रधा नरेंद्र मोदी व केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांचे आभारही मानले होते. पण आता आमदार रोहित पवार यांनी हा एनडीआरएफचा नव्हे तर एसडीआरएफचा निधी असल्याचा दावा करत मुख्यमंत्र्यांनाच तोंडघशी पाडण्याचा प्रयत्न केला आहे.

रोहित पवार याविषयी म्हणाले की, फडणवीस साहेब, आपल्याला कोणीतरी चुकीची माहिती दिली असावी. केंद्र सरकारने दिलेली ही रक्कम ठउअक्र ची नसून रउअक्र ची आहे. रउअक्रमध्ये केंद्र सरकारचा जो हिस्सा असतो तो केंद्र सरकारने दिला आहे, तो केंद्र सरकारला द्यावाच लागतो, त्यात काही विशेष नाही.

एनडीआरएफच्या विशेष मदतीसाठी राज्याने प्रस्ताव दिल्यानंतर केंद्रीय पथक पाहणी करते. त्यानंतर केंद्रीय गृहमंत्री अध्यक्ष असलेली कमिटी निर्णय घेते किंवा कधीकधी आपत्तीचे स्वरूप बघून सुद्धा पथक येण्याआधी अॅडव्हॉन्समध्ये एनडीआरएफमधून निधी दिला जातो. पण दुर्दैवाने महाराष्ट्रात ना केंद्राचे पथक आले ना अॅडव्हॉन्समध्ये एनडीआरएफचा निधी आला. ही धुळफेक असल्याचे ते म्हणाले.

भटक्या कुत्र्यांनी तोडले परीचे लचके

■ **वृत्तसंस्था, जालना, दि. २० :** दीपावलीच्या सणाची लगबग, घराघरांत आनंदाचे वातावरण असताना जालना शहरात सोमवारी सकाळी एक हृदयद्रावक आणि मन सुन्न करणारी घटना घडली. यशवंत नगर परिसरात राहणाऱ्या तीन वर्षीय चिमुकली परी दीपक गोस्वामी हिचा भटक्या कुत्र्यांच्या हल्ल्यात मृत्यू झाल्याची माहिती समोर आली आहे.

ही घटना घडताच शहरभरात शोककळा पसरली असून, नागरिकांमध्ये तीव्र संताप व्यक्त होत आहे. जालना-अंबड राज्य महामार्गालगत असलेल्या यशवंत नगर परिसरात सकाळी नऊच्या सुमारास स्थानिक नागरिकांना एका लहान मुलीचा मृतदेह रक्ताच्या थारोळ्यात पडलेला दिसला. परीच्या शरीरावर सर्वत्र कुत्र्यांच्या चाव्याच्या खुणा होत्या.

घटनेची माहिती मिळताच परीचे आई-वडील घटनास्थळी पोहोचले. स्थानिकांनी तातडीने तालुका जालना पोलिस ठाण्याला याबाबत कळवले. माहिती मिळताच पोलिस निरीक्षक संतोष साबळे यांच्यासह पोलिस पथक घटनास्थळी दाखल झाले. पोलिस अधीक्षक अजय कुमार बंसल, अपर पोलिस अधीक्षक आयुष नोपानी, तसेच उपविभागीय पोलिस अधिकारी अनंत कुलकर्णी यांनी स्वतः तपासाची सूत्रे हाती घेतली.

त्यांनी फॉरेन्सिक तज्ज्ञांची टीम घटनास्थळी पाठवली असून, सर्व पुरावे गोळा करण्याचे काम सुरू आहे. पोलिसांनी सांगितलं की, प्रथमदर्शनी परीवर भटक्या कुत्र्यांनी हल्ला करून तिचा मृत्यू झाल्याचे दिसते आहे.

जैन बोर्डिंग भूखंड विक्री व्यवहाराला स्थगिती, धर्मादाय आयुक्तांचा निर्णय

■ **वृत्तसंस्था, पुणे, दि. २० :** पुण्यातील शिवाजीनगरमधील ऐतिहासिक एचएनडी जैन बोर्डिंग हाऊसच्या जागा विक्रीविरोधात सुरू असलेल्या लढ्याला मोठे न्यायालयीन बळ मिळाले आहे.

मुंबई येथील धमार्दाय आयुक्तालयात आज, २० ऑक्टोबर रोजी या प्रकरणाची तातडीची सुनावणी पार पडली. धमार्दाय आयुक्त अमोघ कलोटी यांनी या प्रकरणात स्टेटस को म्हणजेच सद्यस्थिती कायम ठेवण्याचा आदेश दिला आहे. त्यामुळे संबंधित जागेची विक्री तत्काळ थांबवण्यात आली असून, जैन समाजाच्या संघर्षाला मोठा दिलासा मिळाला आहे.

शिवाजीनगर येथील जैन बोर्डिंग हॉस्टेलची स्थापना १९५८ साली हिराचंद नेमचंद दोषी यांनी केली होती. येथे श्वेतांबर व दिगंबर जैन विद्यार्थ्यांसाठी स्वतंत्र वसतिगृह आहेत. अलीकडे या जागेवर नव्याने विकास करण्याच्या हेतूने काही विश्वस्तांनी पुढाकार घेतला. मात्र, समाजातील अनेक सदस्यांनी या निर्णयाला तीव्र विरोध केला.

त्यानंतर, ही जागा परस्पर विकली गेल्याचा आरोप समाजातून करण्यात आला आहे. या व्यवहारात नियम व कायद्यांचे उल्लंघन करून पुण्याच्या धमार्दाय आयुक्तांनी जागा विक्रीला मंजुरी दिल्याचा आरोप करण्यात आला. शिवाय, या विक्रीप्रकरणात गोखले कन्स्ट्रक्शन कंपनीचा समावेश असून, या कंपनीचे संबंध खासदार मुरलीधर मोहोळ यांच्याशी असल्याचेही आरोप केले जात आहेत.

जैन बोर्डिंगच्या जमीन विक्रीविरोधातील याचिकेवर आज मुंबईत धमार्दाय आयुक्तांसमोर सुनावणी पार पडली. याचिकाकर्त्यांच्या वतीने अॅड. योगेश पांडे यांनी कायदेशीर पुरावे आणि भक्कम युक्तिवादासह बाजू मांडली.

लक्ष्मीकांत खाबिया, अक्षय जैन यांच्यासह समाजाचे अनेक प्रतिनिधी या सुनावणीसाठी उपस्थित होते. संपूर्ण समाजाचे लक्ष लागलेल्या या सुनावणीत न्यायालयाने स्टेटस्को आदेश दिला आहे.

दिपमालिका दारोदारी

दि-वाळीच्या दिवसात
दिवे लावू अंगणात ।

प-रसात झाडांवर
विद्युत काजवा बागेत ॥

मा-ळ फुलांची सजवू ।
लक्ष्मी श्रीहरी बसवू ॥

लि-न होऊ भक्ती भावे ।
लक्ष्मीकलशा सजवू ॥

का-जव्यांची झगमग ।
जिकडे तिकडे लगबग ॥

दा-री रांगोळी काढुया ।
अंगण रंगवुनिया ॥

रो-षणाई लाल निळी ।
हिरवे फुले पिवळी ॥

दा-री उधळू उल्हासे ।
प्रेमानंदे हर्षोल्हासे ॥

री-त चालवू फुलवू ।
फटाके छान उडवू ॥

: रचनाकार :
स्वरचैतन्य डॉ. मिलिंद इंदूरकर (मनवा)
नागपूर.
९५५२६०७६४६

दिवाळी गावाकडची....!

भारतीय संस्कृतीतील प्रमुख सणांपैकी दिवाळी हा प्रमुख सण आहे. साधारण हा सण पाच ते सहा दिवसांचा असतो. दिवाळसणाची चाहूल ही वसुबारसपासून लागते. दुसरा दिवस म्हणजे धनत्रयोदशी. तिसरा दिवस हा नरक चतुर्दशी म्हणून ओळखला जातो. चौथा दिवस हा लक्ष्मी-कुबेराच्या पूजनाचा असतो. या दिवशी लक्ष्मी कुबेर या देवतेचे पूजन केले जाते. धन हे लक्ष्मीचे प्रतीक मानल्या जाते. अर्थात पैसा केवळ हे गरज भागवण्याचे साधन असले, तरी घरात सुख-समृद्धी नांदो.यासाठी लक्ष्मी-कुबेराचे पूजन केले जाते. दिवाळी सणातील पाचवा दिवस हा दीपावली पाडवा व बलिप्रतिपदा म्हणून साजरा केला जातो. यातील दीपावली पाडवा पती-पत्नीच्या प्रेमाचे प्रतीक आहे, तर बलिप्रतिपदा हा शेतकरी राजांच्या उदार व समर्पण भावाचे प्रतीक आहे. दिवाळी सणातील अंतिम दिवशी भाऊबीज हा सण साजरा केल्या जातो. या दिवशी बहिण भावाला औक्षण करते. त्याच्या सुखा-समाधानासाठी व दीर्घ आयुष्यासाठी प्रार्थना करते. या सर्व पाच ते सहा दिवसांच्या सणांच्या आनंदमय वातावरणामुळे चहूकडे प्रसन्नता असते.

या दिवाळी सणाला संपूर्ण महाराष्ट्राबरोबर भारतातील शाळा- महाविद्यालयांना सुट्ट्या असतात.जिल्ह्यानुरूप साधारण दहा ते पंधरा दिवसांच्या या सुट्ट्यांमध्ये मुले खूप धमाल करतात. मात्र गावाकडे आमच्या काळात काही अंशी वेगळी परिस्थिती होती.

प्रथम सत्र परीक्षा झाली की,आम्ही मुलं शेतात कामाला जायचो. हा काळ म्हणजे शेतकऱ्यांच्या सुगीचा काळ म्हणून ओळखला जातो. या काळात सोयाबीन, मका काढणीवर येतात तर झाडावर पिकलेल्या लाल मिरच्या तोडण्याची वेळ असतें. त्याचबरोबर कापूस वेचणीचीही वेळ असते.

खरीप पिक घेऊन शेतकरी राजा हा रब्बी पिक पेरणीच्या तयारीला लागलेला असतो. तर या काळात शेतकरी हे शेतीच्या कामात गुंतलेले असायचे. खरिपातील हंगाम घेऊन रब्बीच्या तयारीला लागलेले असायचे. दिवाळीच्या सुट्ट्या लागलेल्या असायच्या. आमच्याकडे स्वतःची शेती नव्हती.आम्ही भावंडे गल्लीतील मित्रमंडळीसोबत दुसऱ्याच्या शेतात किलो प्रमाणे मिरच्या तोडायला व कापूस वेचला जायचो.

गावाकडील शाळेला दिवाळीला मस्तपैकी पंधरा दिवस सुट्ट्या असायच्या व आमच्या मनाच्या त्यात पाच दिवसअश्या एकूण साधारण वीस दिवसाच्या सुट्ट्या पकडून शाळेला दांडी असायची. सुट्ट्या लागल्याबरोबर दुसऱ्या दिवशी कुणी शेतकऱ्यांने बोलवल्यास शेतात मिरच्या तोडायला व कापूस वेचायला कामावर येण्यास हो म्हणायचो. कारण या कामातून मिळालेल्या पैशातून आम्ही पोरं फटाके, शाळेच्या वस्तू वगैरे घ्यायचो.

मला तर लहानपणापासून शालेय वस्तूंचीच आवड होती.त्यामध्ये विशेषतः छान पेन, चित्रकलेची वही, रंग कामाचे साहित्य, एखादे-दोन छान-छान गोष्टीचे पुस्तके यासाठी हा सर्व खर्च करायचो. कारण मला लहानपणापासून चित्रकला, पुस्तक वाचनाबरोबर शाळेसंबंधी वस्तू खरेदी करण्याची खूप हौस होती. अजूनही आहेच. त्यामध्ये विशेषतः डायरी, पेन पुस्तक रंगकामासाठी साहित्य या गोष्टी मला अजूनही खरेदी करायला आवडतात.

दिवाळीच्या सुट्ट्यांमध्ये सकाळी लवकर उठायचो. ऑक्टोबर-नोव्हेंबरचा काळ असल्यामुळे काही अंशी थंडीची चाहूल लागलेली असायची. त्यातही आई-बाबा आम्हाला सकाळी पाच ते सहा वाजताच झोपेतून उठवायचो. आंघोळ केली की झोप उडवायची. मात्र थंडी जाणवल्यास बाहेर शेकोटी पेटवायचो. शेकोटीतून उब घ्यायचो. तोपर्यंत आई स्वयंपाक बनवायची. आई वावरात नेण्यासाठी पालवामध्ये भाकरी बांधून द्यायची. एक टोपलं घेऊन मिरच्या तोडण्यासाठी वावरात निघायचो.

कापूस वेचायला गेलो तर मात्र, आईच्या जुन्या लुगड्याचा कापड घेऊन जायचो,कारण कापूस वेचण्यासाठी त्याची ओटी बनवावी लागायची. सकाळी-सकाळी सुंदर सूर्यप्रकाशात आम्ही पोरं पंढरीला निघणाऱ्या वारी प्रमाणे पांद-रस्त्याने वावरात जायचो. जातांना मौज-मस्ती करत जायचो. रस्त्याने एखादी विहीर लागली की, लगेच एक डुबकी मारायचो. तशाच ओल्या अंगाने कुडकुडत निघायचो.

हवेने आणि सूर्यप्रकाशाने अंगावरील कपडे कधी सुकून जायचे हे कळतही नव्हते. खरंच! किती हा रांगडेपणा...! आता आठवण आली तर डोळ्यातून अश्रूंच्या धारा थांबत नाही. या आठवणींच्या साठवणीचं भलं मोठं गाठोडं उकलायला लागलो की, गावाकडील जगलेले सुवर्णक्षण एकामागून बाहेर पडतात व मन आठवणीत रमून जातं.

विनोद शेनफड जाधव
मासरूळ, ता. जि. बुलडाणा.
9763282077

वावरात पोहोचले की, आंब्याच्या किंवा निंबाच्या झाडाला चटणी,भाजी भाकरी टांगून द्यायचो. कारण खाली ठेवली तर कुत्रे येऊन खाऊन टाकायचे. काम करून थकल्यामुळे अश्यावेळेस कडाडून भूक लागल्यावर पंचायत व्हायची. म्हणून तशी काळजी घ्यावी लागे. वावरातील एक तास म्हणजे एक सरळरेषेत लावलेली मिरचीच्याकिंवा कपाशीच्या झाडांची रांग. तर अश्या दोन रांगा एका-एकाने घेऊन मिरची तोडायला किंवा कापूस वेचायला सुरुवात करायचो.

त्या दोन तासाला वखर म्हणायचे. दिवसभरातून साधारण आम्हां चौदा ते पंधरा वयोगटातील मुलांकडून साधारण तीस ते पस्तीस किलोपर्यंत मिर्च्या तोडून व्हायच्या. संध्याकाळी शेतमालक तोडलेल्या मिरच्यांची पोतडी वजन काट्याला टांगून वजन करायचे. कागदावर नाव लिहून नोंद ठेवायचे. साधारण एक रुपया किलो प्रमाणे प्रमाणे तोडायची मजुरीअसायची. म्हणजेच तीस ते पस्तीस रुपये रोज त्या काळात आम्ही शेतात काम करून कमवायचो.

दिवाळीच्या या पंधरा ते वीस दिवसाच्या सुट्ट्यांमध्ये जवळपास दहा ते बारा दिवस कामाला गेल्यावर साधारण साडेचारशे ते पाचशे रुपये कमवायचो. चारशे ते पाचशे रुपये म्हणजे आमच्यासाठी खूप होते. एका आठवड्याचे किंवा साधारण दोन आठवड्याचे हे बाजाराच्या दिवशी जमा झालेले पैसे आम्ही मुलं एका डब्यात ठेवायचो.

दिवाळी जवळ आली की, आवडीच्या वस्तू खरेदी करायचो. खेड्यातील हे जीवन म्हणजे गोरगरीब लोकांच्या जीवन जगण्याच्या कसोटीतील क्षणांचा चित्रपट असतो.अनेक अडचणी असूनही आनंदाने कसे जगावे? खेड्यातील माणूस यातील एक कलाकार म्हणून महत्त्वाची भूमिका निभावत असतो. जरी त्याची नोंद नसली तरी, मात्र ज्याने हे क्षण अनुभवले तो त्या कथेतील नक्कीच हिरो असतो.

विशेषतः गावाकडील माझा शेतकरी राजा. हा दिवाळसणासारख्या या प्रमुख सणांमध्ये सुद्धा शेतात राब-राब राबत असतो. केवळ सर्वांच्या मुखी घास यावा. यासाठी तो सदैव झटत असतो. येणाऱ्या अस्मानी, सुलतानी संकटांचा सामना करत. तो खंबीर उभा असतो. एखाद्या पर्वतासारखा.ऊन, वारा पाऊस सर्व काही सुख-दुःख सहन करत जगत असतो.

दिवाळसणातील वसुबारसच्या पहिल्या दिवसापासून लागलेली चाहूल ते भाऊबीज या दरम्यान शाळेला लागलेल्या पंधरा ते वीस दिवसाच्या सुट्ट्यात वावरात जाऊन जमवलेल्या पैशातून आवडीच्या वस्तू खरेदी करायचो. काहीजण घरातील गरजेच्या वस्तूसाठी हातभार लावायचे. बाबा आमच्यासाठी कपडेलत्ते घ्यायचे. आई गोडधोड असे फराळाचं बनवायची. त्यामध्ये चकली, चिवडा, शेव बेसनाचे लाडू, रव्याचे लाडू शंकरपाळे, करंजी वगैरे असे पदार्थ असायचे.

मित्रमंडळी एकमेकांना फराळाला बोलवायचे. यातून गाठीभेटी व्हायच्या. परिस्तिथी लक्षात घेऊन काही वडिलधारे मंडळीनी नवीन कपडे खरेदी केले नाही तरी त्यांना स्वच्छ धुऊन प्रेस मारून घालायचे.मात्र कधी त्याचे दुःख मानले नाही. मर्यादित गरजा होत्या.मात्र त्यातही जगण्यात खूप आनंद होता. गावाकडील लोकांचं जगणं व जश्या आहे तश्या परिस्थितीत आनंद मानून सण साजरे करण्यात खूप मोठे गूढ आणि समर्पण सुद्धा होते.

गावाकडील लोक सुखी, समाधानी व आनंदी आहेत. त्यांना डिजिटल लाईफ अजून माहीत नाही. अन जे झगमगाटात जगतात. डिजिटल होऊ पाहतात त्यांना एकमेकांना स्टोरी, स्टेट्स ठेऊन दाखवाव लागतंय कि, आम्ही आनंदी आहोत.

विशेष म्हणजे काहीजण तर, या पण भ्रमात असतात स्टोरी, स्टेट्स न टाकणारे सुखात नसावेत.पण सत्य असं असतं की, ते लोक दाखवण्यापेक्षा प्रत्यक्षात त्या वास्तविक क्षणात त्यांचं सुख साजरं करत असतात. त्यांना या दिखावेपणाच्या मायावी जगाची अनुभूती आधीच आलेली असते.

अशी ही गावाकडील साजरी होणारी ही दिवाळी खरंच! सुवर्णक्षणाचा साठा आहे. गावाकडील लोकांचा सण समारंभ साजरा करण्यात साधेपणा असला तरी मात्र रूढी, परंपरेला व संस्कृतीला धरून सण साजरे होतात. त्याचप्रमाणे निखळ प्रेम, आनंद, प्रसन्नता दिसून येते.अश्या या गावाकडील दिवाळीच्या आठवणी कायम स्मरणात राहतील.

लक्ष्मीपूजनाचे साहित्य खरेदीसाठी बाजारात नागरिकांची गर्दी

आज दिवाळी घराघरात होणार लक्ष्मीपूजन,झेंडूचे फुले,केळीचे पान,फळ, लक्ष्मीची मूर्ती,पणत्या बोडके,लाह्या भत्तासे साहित्याने बाजार फुलला

▪अकोला,दि २० (प्रतिनिधी) :

आज वर्षातला सर्वात मोठा सण दिवाळी सर्वत्र मोठ्या उत्साहात साजरी करण्यात येते. दिवाळीला घराघरात व दुकान व्यवसाय प्रतिष्ठाने असे सर्वत्र लक्ष्मीपूजन करण्यात येतो त्यासाठी लागणाऱ्या साहित्याने बाजारपेठ खुलून गेली आहे बाजारामध्ये झेंडूचे फुल, केळीचे खांब आंब्याची पाने लक्ष्मीच्या मुर्त्या लाह्या बत्तासे पणत्या बोडके या साहित्याचे दुकाने मार्केटमध्ये सर्वत्र थाटली असून यावर प्रचंड गर्दी झाल्याचे पाहायला मिळत आहे. बाजारामध्ये झेंडूची फुले २५ ते ३० रुपये किलोने विकल्या जात असून शंभर रुपयांमध्ये पाच केळीचे खांब दहा रुपयांमध्ये आंब्याचे पानं, चाळीस रुपये पाव भत्तासे दहा रुपयाला लाह्या ५० ग्रॅम च लक्ष्मीची मूर्ती शंभर रुपयापासून बाजारामध्ये विकल्या जात आहेत सुंदर व आकर्षक मुर्त्यांनी बाजार खुलून गेला आहे शहरातील मुख्य बाजारपेठ जयहिंद चौक, जठारपेठ, सिंधी कॅम्प, गौरक्षण रोड अशा अनेक भागांमध्ये या साहित्याची दुकाने लागली असून त्यावर नागरिकांनी एकच गर्दी केल्याचे दिसून आले. यावर्षी भरपूर पाऊस झाल्या मुळे सोयाबीनची पिके शेतकऱ्यांच्या हाती लागले नाहीत जे थोडे बोध सोयाबीन आहेत ते एकरी दोन ते तीन क्विंटल एवढेच होत आहे त्याला काढणे सोमणे या खर्चालाही शेतकऱ्याला परवडत नाही पावसाळा जास्त झाल्यामुळे अजून कापूस शेतकऱ्यांच्या घरात आला नाही त्यामुळे शेतकऱ्यांचवड सध्या पैसाच नाही तसाच शेतमजूर सुद्धा ठणठण आहे त्यामुळे बाजारामध्ये जे नवचैतन्य पसरले आहेत ते नौकर वर्गाचे आहे त्यांना भरमसाठ पगार असल्यामुळे व शासनाचे बोनस वेगवेगळे भत्ते मिळत असल्याने त्यांची दिवाळी नेहमीच अति उत्साहात आनंदात असतो तसाच उत्साह गेल्या आठवड्याभरापासून बाजारपेठेमध्ये दिसून येत आहे. कपड्यांच्या दुकान वर नोकरवर्गांचीच गर्दी दिसून आली शेतकरी कापड दुकानांवर फटकलेच नाही असे चित्र मार्केटमध्ये होते तसेच धनत्रयोदशीला सोने खरेदी करण्याकरता व्यापारी उद्योजक व नोकरवर्ग यांच्या परिवारानेच गर्दी केली होती व यांनी सोने-चांदी खरेदी केले सोन्याचे दर एक लाख तीस हजाराच्या वर गेले असून शेतकऱ्यांच्या खिशामध्ये हजार रुपये सुद्धा नाही तर तो धनतेरसला काय सोने खरेदी करणार मात्र लवकर वर्गाला भ्रम साठ पगार असल्याने त्यांनी मात्र सोने चांदी खरेदी केली.

दिवाळी म्हटलं की घरांवर रोष नाही घरा समोर पण त्यांचे आरास आकर्षक रांगोळ्या सर्वत्र आकाश कंदील लावलेले दारावर तोरणे व वेगवेगळे सजावटीचे साहित्य खरेदी केल्या जातात या सर्व साहित्याची दुकाने गेल्या आज दिवसापासून शहरातील वेगवेगळ्या भागांमध्ये लागली असून आज लक्ष्मीपूजनाच्या साहित्याची दुकानांनी रस्ते गजबजून गेले होते शहरातील मुख्य बाजारपेठ मध्ये चालायला सुद्धा जागा नव्हती. दिवाळी सण वर्षातून एक वेळा येतो या सणाला नवीन कपडे घरामध्ये नवीन साहित्य घराला रंग देणे हे पूर्व पार चालत आलेली प्रथा आहे या प्रथेप्रमाणे प्रत्येक जण आपल्या ऐपतीप्रमाणे कपडे लागते साहित्य दिवाळीचे फराळ व वेगवेगळ्या वस्तू खरेदी करत असतो वर्षभर काही खरेदी केली नाही तरी हरकत नाही पण दिवाळीत काहीतरी खरेदी केली पाहिजे ही भावना प्रत्येकाची असते त्यामुळे प्रत्येक जण आपल्या परीने काहीतरी साहित्य नवीन कपडे खरेदी करतो शहरांमध्ये फटाका मार्केट मध्ये मोठा उत्साह दिसून आला फटाका मार्केटमध्ये लागलेल्या सर्व दुकानांवर फटाके घेण्याकरता लोकांनी खूप गर्दी केली होती पण दरवर्षीपेक्षा जास्त यावर्षी फटाका विक्रेत्यांचा व्यवसाय झाला असेल दरवर्षी पेक्षा जास्त लोकांनी फटाके खरेदी केले असेच फटाका मार्केट मधल्या गर्दीवरून दिसत होते तर शासनाने अनेक वस्तूंवरचा जीएसटी कमी केल्याने मोठ्या वस्तू वाहने खरेदी करण्याकडे लोकांचा कल दिसून आला.

दिपावली महालक्ष्मी पुजनाने आत्मसंतोष भवनमध्ये झाला जल्लोश

धनत्रयोदशीला धनलक्ष्मी पुजन सपन्न

▪हिवरखेड,दि २० (प्रतिनिधी) :

मुख्य ओंमशाती शाखा आत्म सतोंष भवनमध्ये दिपावलीच्या शूभमूहर्तावर सर्व दिवाळी नीमीत्त दिपसजावटी ने झगमगाट सूशोभीत करन्यात येऊन संचालीका रश्मीं दीदीच्या अधिपत्याखाली यजमान म्हनून झालेले महादेव नेवारे सौ अनिता नेवारे यांचे शूभहस्ते व रमेश दुंतोडे सह धनत्रयोदशीला धनलक्ष्मि माते ची सर्व शाखेतिल भाऊ बहीनीच्या अतीथी सह महालक्ष्मिमातेला धनलक्ष्मीमातेची महाआरती करन्यात आली प्रथम दिदी व यजमानानी धनलक्ष्मी महालक्ष्मी झालेल्या देवीला औक्षन पुजन केले व दिदी कडुन यम ानान यांना औक्षन करुन औमशांती शाखेचे ऊपरने प्रदान करन्यात आले या नंतर सर्वांनी मातेचा गजर व गरबा खेळत भाईलोकानी लक्ष्मीमातेला सर्वासाठी सुख समृद्दी शेतकरी कष्टकरी श्रमीक याना व देशातील सर्वाना धनधान्य सपंतीने सूखी कर असा आशीर्वाद मागीतला त्यानंतर सर्व शाखेतील मातानी दिप आरती घेऊन पुर्ण आत्म सतोंष भवनमधे दिपमाळेने ओवाळुन टाकले तर संजय म्हसाळ यांनी गायीलेल्या मातेच्या आरतीने सर्वांनी धनलक्ष्मीला प्रसन्न करून ऊपस्थीत सर्वाना मूख्य शाखेच्या कडुन टोली म्हनुन दिवाळीचे फराळ वाटन्यात आले.यावेळी सरस्वती कॉनवेन्टच्या मुख्याध्यापीका प्रमीला मानकर. लक्ष्मन हिवराळे मोहन मानसेता निंबोकारताई पोकेताई तारापुरे ताई, ताळे ताई, प्रमुख ऊपस्थीती मधे हजर होत्या

शालेय विद्यार्थ्यांचा प्रवास सुरक्षितच असावा

▪अकोला,दि २० (प्रतिनिधी) :

शालेय विद्यार्थ्यांची सुरक्षितता ही फक्त स्कूल बसमधूनच व्हावी असे नसून, विद्यार्थी हा रस्त्याने जात असताना किंवा इतर कुठल्याही वाहनातून प्रवास करत असताना तो सूरक्षितच असावा असे मानणारे प्रादेशिक परिवहन अधिकारी रविंद्र भुयार यांच्या मार्गदर्शनाखाली सध्या विविध शाळांम ध्ये सुरू असलेल्या दिवाळी उत्सवात परिवहन विभागातर्फे विद्यार्थ्यांच्या ने-आण प्रवासाबाबत मार्गदर्शन करण्यात येत आहे. शहरा नजिकच्या चांदूर येथे बाबा माध्यमिक पुंडलिक विद्यालयात प्रमुख पाहुणे म्हणून मोटार वाहन निरीक्षक त्रिवेणी गालिंदे यांनी उपस्थित असलेल्या विद्यार्थी व पालकांना दिवाळीमध्ये वाहनातून प्रवास करत असताना तसेच वाहनावर बसून (दुचाकीवरून) प्रवास करत असताना घ्यावयाची काळजी, पाळायचे नियम तसेच दिवाळीमध्ये रस्त्यावर फटाके उडवत असताना अचानक वाहने रस्त्यावर येतात अशावेळी अपघात होऊ नये, यासाठी घ्यावयाची काळजी याबाबत माहिती दिली. तसेच उपस्थित विद्यार्थ्यांना परिवहन विभागांमध्ये करिअर करण्यासाठी लागणाऱ्या पात्रता परीक्षेचे स्वरूप अभ्यासक्रम याबाबत मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक मुख्याध्यापिका कुसुम हरणे मॅडम यांनी केले. यावेळी महिला पालक वर्गाच्या स्पर्धांचे बक्षीस वितरण त्रिवेणी गालिंदे यांच्या हस्ते करण्यात आले.

वाचन संस्कृती वृद्धींगत करण्याची गरज

- उपविभागीय अधिकारी शरद जावळे

बाबूती देशमुख वाचनालयात दिवाळी अंक प्रदर्शनी

▪अकोला,दि २० (प्रतिनिधी) :

वाचनाने व्यक्तीमत्वाची जडणघडण होते. पुस्तके वाचनाने ज्ञानवृद्धी होते. रोजगाराची संधी मिळते. वाचन म्हणजे जीवनाला उन्नत करणारी गोष्ट म्हणून वाचन संस्कृती वृद्धींगत करण्याची गरज असल्याचे प्रतिपादन उपविभागीय अधिकारी डॉ. शरद जावळे यांनी केले.बाबूजी देशमुख वाचनालयात दिपावली निमित आयोजित दिवाळी अंक ग्रंथ प्रदर्शनी चे उद्घाटन प्रसंगी बोलत होते. वाचनालयाचे अध्यक्ष महादेवराव भुईभार कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी होते. वाचनालयाचे सचिव अनुराग मिश्रा, सदस्य विनोद अग्रवाल, प्रविण वाणी, बबनराव कानकिरड, प्रमोद रत्नपारखी यांची प्रमुख उपस्थिति होती.

आपण बाल कुमारांना वाचनासाठी प्रवृत्त केले पाहिजे. आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या युगात पुस्तकांच्या ठिकाणी इंटरनेट कडे प्रवाह वाढतो आहे. विधार्थी मोबाईल चा वापर करतात. पण वाचना चे स्थान अढळ आहे. खरे मानसिक समाधान पुस्तक वाचनात असल्याचे प्रतिपादन डॉ. शरद जावळे यांनी केले. स्वातंत्रया पूर्वी या वाचनालयाची स्थापना झाली. चोखंदळ वाचकांसाठी ग्रंथ प्रदर्शनी च्या माध्यमातुन अभिजात मराठी ग्रंथ संपदा बाबूजी देशमुख वाचनालय सातत्याने उपलब्ध करून देत असल्याचे प्रतिपादन महादेवराव भुईभार यांनी अध्यक्षीय भाषणातून केलेकार्यक्रमाचे संचालन व आभार प्रदर्शन प्रा. मोहन खडसे यांनी केले.शालेय, महाविधालय,स्पर्धा परीक्षेचे विधार्थी, वाचक मोठ्या संख्येत उपस्थित होते. ग्रंथपाल सुरेश टेके, सतिश डगवले, जुगल शिरसाट, नितीन कदम, स्वप्नील ताथोड, सुनील मिश्रा यांनी कार्यक्रम यशस्वितेसाठी अथक परिश्रम घेतले.

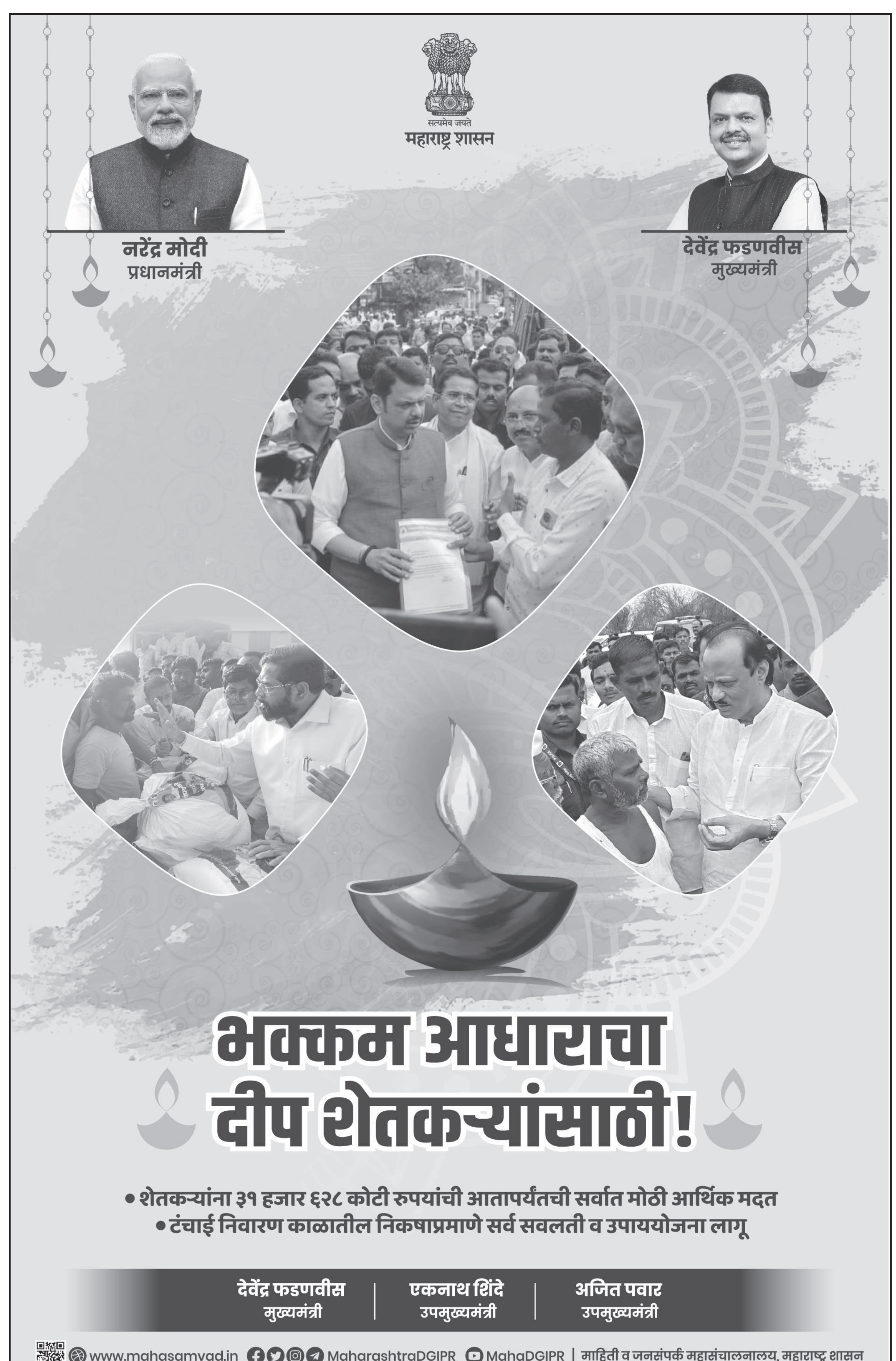

सूर्योदय बालगृहातील बालकांसोबत न्यायाधीशांनी साजरी केली दिवाळी

■अकोला,दि २० (प्रतिनिधी) :

सूर्योदय बालगृहाच्या वतीने २०/१०/२०२५ रोजी पहाटे ५ वाजता दिवाळी पहाट या उपक्रम साजरा करण्यात आला यावेळी जिल्हा सत्र न्यायाधीश श्रीमती एम. एस. भदाणे, बाल हक्क संरक्षण आयोगाचे माजी सदस्य अॅड.संजय सेंगर, बालकल्याण समिती अध्यक्ष अॅड अनिता गुरव सदस्य अॅड शीला तोशनीवाल बाल न्याय मंडळ सदस्य अॅड सारिका घीरणीकर जिल्हा महिला बाल विकास अधिकारी श्री गिरीश पुसदकर, जिल्हा बाल संरक्षण अधिकारी श्री राजू लाडुलकर यांनी दिनांक २०/१०/२०२५ रोजी दीपावली साजरी केली या अंतर्गत सकाळी ५.३० वाजता प्रवेशित बालके यांनी साकारलेल्या जंजीरा किल्ला वर दिवे लावण्यात आले आकाश उडणारे कंदील सोडण्यात आले बालकांनी फुलझाड्या फटाके उडवले जिल्हा सत्र न्यायाधीश श्रीमती एम एस भदाणे मॅडम यांनी आपल्या मार्गदर्शनात बालकांशी संवाद साधताना सांगितले की या जगात सर्वच लोक हे औषधोपचार घेतात आपण इतरांशी आपली तुलना कधी करू नये मी खरोखर भाग्यवान आहे की मला तुमच्या सोबत दीपावली साजरी करायची संधी

मिळाली भूतकाळात काय घडले याचा विचार न करता वर्तमान काळात जीवन आनंदाने जगा अॅड संजय शेंगर आणि गिरीश पुसदकर यांनी बालकांना दिपावली च्या शुभेच्छा दिल्या कार्यक्रम संचालन सूर्योदय बालगृहाचे अधीक्षक शिवराज खंडाळकर यांनी केले या उपक्रमात चाईल्ड हेल्प लाईन चे हर्षाली गजभिये, शरयू तळेगाकर, राजेश मनवर, अपर्णा शहारे, गायत्री बालिकाश्रम च्या वैशाली भटकर, भाग्यश्री घाटे, उत्कर्ष शिशु गृहाचे उमेश पाटील, एन्करेज एज्युकेशनल चे महेंद्र गणोदे जिल्हा बाल संरक्षण कक्षाचे सुनील लाडूलकर, एसेस टू जस्टिस चे शंकर वाघमारे, विशाल गजभिये, सखी वन स्टॉप सेंटर चे अक्षय चतरकार तिक्षगत संस्थेचे उमेश शिरसाट आणि श्वेता शिरसाट सहभागी होते कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी गौरी सरोदे, सपना खंडारे, रेखा बावणे, किरण अवचार, सचिन सातपुते राधिका कोरडे, प्रशांत देशमुख दीपक लुंगे श्री मोरे सर, जयश्री इखारे, सूर्योदय बालगृह कर्मचारी यांनी प्रयत्न केले.

महागाईतही गृहिणींची दिवाळीची गोडी कायम!

■अकोला,दि २० (प्रतिनिधी) :

दिवाळीचा सण साजरा करण्यात महिला गुंतल्या आहेत. महागाई शिगेला पोहोचली असली तरीही या महागाईतही गृहिणी दिवाळीची गोडी कायम ठेवण्याच्या प्रयत्नात आहेत.महिलांची फराळ बनविण्याची लगबग सुरू झाली आहे. तर नोकरी-व्यवसायामुळे दिवसभर घरांपासून दूर राहणाऱ्या गृहिणीची पसंती तयार फराळालाच असल्याचे दिसून येत आहे. यंदा सर्वच प्रकारच्या वस्तूच्या दरांत दहा ते पंधरा टक्के वाढ झाली असली तरी दिवाळीची गोडी कायम असल्याचे स्पष्ट होत आहे.यावर्षी दिवाळीत अनेक वस्तूंचे भाव वाढल्यामुळे घर चालवताना गृहिणींना अनेक अडचणींना तोंड द्यावे लागत आहे. दिवाळीचा फराळ बनवायला लागणारे खाद्यपदार्थ, फटाके, कपड्यांचे भाव सातत्याने वाढले

आहेत. ही वाढलेली महागाई पाहता घराचा बजेट पाहून महिलांची तारांबळ उडत आहे. नोकरी-व्यवसायामुळे अनेक महिलांचा कलतयार फराळाकडेच आहे. दिवाळी म्हटले, की चकली, करंजी, अनारसे, लाडू, चिवडा, शंकरपाळे अशा तोंडाला चव येणाऱ्या पदार्थांची सरबत्ती असते. खमंग आणि स्वादिष्ट चकलीचे व अनारशाचे तयार पीठ बाजारात उपलब्धआहेत. पूजा साहित्य, पणत्या, देवीलक्ष्मी मूर्ती, फडे, फराळ, रांगोळी रंगांना बाजारपेठेत महिलांकडून विशेष मागणी होती.तसेच दिवाळी सणासाठी सजण्याकरिता महिलांची आर्टिफिशियल ज्वेलरीच्या दुकानात गर्दी होती. तर बहुतांश महिलांनी आपल्या घरीच फराळ तयार करून आपली पाककला समृद्ध केली. घरातील बच्चे कंपनीपासून वरिष्ठांपर्यंत सर्वांना नवीन कपडे आणि मिठाई तसेच भेटवस्तूही खरेदी केल्या. दिवाळीच्या या दिवसांमध्ये आपले घर सुंदर आणि आकर्षक दिसावे याकरिता म हिलांनी बाजारातून सजावटीचे सामान खरेदी केले.

तेल्हारा दहिगाव रस्त्यावर अपघात एक ठार आठ ते दहा जण जखमी

■तेल्हारा,दि २० (प्रतिनिधी) :

दहिगाव रस्त्यावर अपघात एक ठार आठ ते दहा जण जखमी दिवाळीच्या पूर्वसन्याला मृत्यू झालेल्या व जखमी झालेल्या कुटुंबीयांवर संक्रांत तेल्हारा अडसूळ रस्त्यावर खापरखेड फाटा नजीक चार चाकी वाहन व ऑटो यामध्ये अपघात झाला असता एक जण ठार झाला असून आठ ते दहा जण जखमी झाल्याची माहिती मिळाली आहे.

तेल्हारा येथून पंचगव्हाणकरता प्रवासी घेऊन ऑटो निघाला यामध्ये तेल्हारा येथे दिवाळीचा बाजार असल्याने दिवाळीचा बाजार घेऊन आपल्या गावी जाण्याकरता प्रवासी ऑटोमध्ये बसले प्रवासी घेऊन तेल्हारा इथून ऑटो निघाला असता खापरखेड फाटा जवळ अकोला येथून तेल्हाराकडे येणारे चार चाकी वाहन स्विफ्ट डिझायर या दोन वाहनांमध्ये धडक झाली असून एक जण ठार झाला. आठ ते दहा जण जण जण जखमी झाले असल्याची माहिती सूत्रांकडून मिळाली मृत्यू झालेल्या मध्ये

दीपक दुबे वय ३८ याचा मृत्यू झाल्याची माहिती असून जखमी झालेल्यांची नावे व वृत्तलेपर्यंत कळू शकले नाही घटनास्थळी घडलेल्या माहितीनुसार ऑटो चा यामध्ये चुरळा झाला आहे. तसेच प्रत्यक्षदर्शी व सूत्रांकडून मिळालेल्या माहितीनुसार चार चाकी वाहन हे विरुद्ध दिशेने आल्याने हा अपघात झाला ऑटो मध्ये बसलेले प्रवासी हे आपल्या दिवाळीचे सामान घेऊन घरी परत जात होते दिवाळीच्या पूर्वसन्येला मृत्यू पावलेल्या व जखमी झालेल्या कुटुंबीयांवर संक्रांत आली

मोफत ई-केवायसी व नवीन मतदान कार्ड नोंदणी शिबिर

अकोट : 'मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजना' अंतर्गत महिलांसाठी मोफत ई-केवायसी शिबिर तसेच नवीन मतदान कार्ड नोंदणी शिबिर हा उपक्रम १८ ऑक्टोबर २०२५ रोजी सकाळी ९ ते सायंकाळी ६ वाजेपर्यंत जिल्हा परिषद मराठी प्राथमिक शाळा, दिवानझुरी येथे यशस्वीरीत्या पार पडला. या उपक्रमाचे आयोजन लताताई सं. वाकोडे व राहुल सं. वाकोडे यांच्या पुढाकाराने करण्यात आले होते. शिबिराला महिलांनी उत्स्फूर्त प्रतिसाद दिला. अनेक महिलांनी 'मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजना' अंतर्गत आपले ई-केवायसी पूर्ण केले, तर नागरिकांनी नवीन मतदान ओळखपत्रासाठी नोंदणी केली.

शासकीय मुलांचे बालगृह निरीक्षण गृह अकोला येथे दिवाळी पहाट कार्यक्रम संपन्न

■अकोला,दि २० (प्रतिनिधी) :

दिवाळी सण संपूर्ण देशात साजरा केला जातो दिवाळी सण ५ दिवसाचा असतो या ५ ही दिवसाचा आनंद बालगृहातील बालके यांना घेता यावा या करिता दिवाळी चा प्रथम दिवशी धनतेरस च्या पहाटे शासकीय बालगृहात दिवाळी पहाट कार्यक्रम चे आयोजन महिला बाल विकास विभागाच्या अंतर्गत बाल न्याय मंडळ आणि बाल कल्याण समिती अकोला यांच्या वतीने आणि जिल्हा बाल संरक्षण कक्ष, चाईल्ड हेल्प लाईन, रेल्वे चाईल्ड हेल्प लाईन, विपला फाउंडेशन, एसेस टू जस्टिस, एन्करेज फाउंडेशन,या सर्वांच्या सहकार्याने करण्यात आले होते या कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणून जिल्हा सत्र न्यायाधीश श्रीमती एम.एस भदाणे मॅडम, बाल न्याय मंडळ अध्यक्ष श्रीमती सुवर्णा कुळकर्णी मॅडम, बाल हक्क संरक्षण आयोगाचे माजी सदस्य अॅड. संजय सेंगर लाभले होते.कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन जिल्हा बाल संरक्षण अधिकारी राजू

लाडुलकर यांनी केले तर प्रास्ताविक जिल्हा महिला बाल विकास अधिकारी, श्री गिरीश पुसदकर यांनी केले. या वेळी बाल कल्याण समिती अध्यक्ष अॅड अनिता गुरव, सदस्य राजेश देशमुख, अॅड शीला तोशनीवाल, बाल न्याय मंडळ सदस्य अॅड सारिका घीरणीकर, भरोसा सेलच्या पोलीस निरीक्षक मेसरे मॅडम, सरकारी वकील एडवोकेट चांडक उपस्थित होते. वरील सर्व मान्यवरांनी आपले मनोगत व्यक्त केले.

जवाहर विद्यालयातील १३ खेळाडूंची विभागीय स्तरावर निवड

■ जामठी बु. ,दि २० (प्रतिनिधी) :

स्थानिक जवाहर विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालयातील १३ खेळाडूंची विभागीय स्तरावर खेळण्याकरिता निवड झालेली आहे. त्यामुळे शाळेच्या लौकिकात भर पडली आहे. १४ वर्ष वयोगटातील ८० मीटर हर्डल, लांब उडी व रीलेमध्ये अंश काळे, ८० मीटर हर्डल व रीलेमध्ये राजविर हिरडकार, रिलेमध्ये संस्कार नांदेकर व रुद्र रुपेश कडू, उंच उडीमध्ये कार्तिक सोळंके, वेदिका बोळे उंच उडी व लांब उडी, निधी वानखडे ८० मीटर हर्डल व उंच उडी, आराध्या गिरी गोळा फेक. १७ वर्ष वयोगटातील प्रतीक साऊतकर उंच उडी, पायल गाडवे ४०० मीटर, रिंकू काळे तिहेरी उडी. १९ वर्ष वयोगटातील वैशाली चव्हाण भालाफेक, दीपाली पवार ३००० मीटर धावणे, अशी या यशस्वी खेळाडूंची नावे आहेत. या सर्वांची विभागीय स्तरावर निवड झाली आहे. या सुयशाबद्दल संस्थेचे अध्यक्ष भैय्यासाहेब देशमुख, कर्मचारी सहकारी पतसंस्थेचे अध्यक्ष कुंदनकुमार देशमुख, प्राचार्य प्रमोद महल्ले, पर्यवेक्षिका विमल काटकर, एस.पी. सातपुते, हरीश दुबे यांनी कौतुक केले आहे.

दिवाळीच्या पूर्वसंध्येला अकोला महानगरपालिकेची विशेष स्वच्छता मोहीम

■अकोला,दि २० (प्रतिनिधी) :

दिवाळीच्या शुभपर्वाच्या पूर्वसंध्येला अकोला महानगरपालिकेच्या (मनपा) स्वच्छता विभागातर्फे शहरात 'विशेष स्वच्छता मोहीम राबविण्यात आली. नागरिकांना सणासुदीच्या काळात स्वच्छ आणि धूळमुक्त रस्ते उपलब्ध व्हावेत, या उद्देशाने मनपाने शहरातील प्रमुख बाजारपेठा आणि निवासी भागांवर लक्ष केंद्रित केले. या विशेष मोहिमेअंतर्गत शहरातील खालील प्रमुख भागांमध्ये रस्त्यांवरील धूळ आणि कचरा साफ करण्यात आला. जनता बाजार, जुना कापड बाजार, जुना किराणा बाजार, कोठारी बाजार आणि जनता भाजी बाजार. खुले नाट्यगृह परिसर, सिंधिकॅम्प भाजी बाजार, संत तुकाराम चौक भाजी बाजार, गौरक्षण रोड, कौलखेड, मलकापूर आणि केशवनगर आदी ठिकाणी मनपाच्या स्वच्छता कर्मचाऱ्यांनी परिश्रमपूर्वक काम करून रस्त्यांवरील साचलेली धूळ आणि कचरा तत्काळ हटवला, जेणेकरून सणाच्या निमित्ताने खरेदीसाठी बाहेर पडणाऱ्या नागरिकांना आणि त्यांच्या कुटुंबियांना स्वच्छ वातावरण मिळेल.

स्वच्छता मोहिमेमुळे शहराचे सौंदर्य वाढले असून, नागरिकांनी मनपाच्या या तत्परतेबद्दल समाधान व्यक्त केले आहे. महानगरपालिकेने नागरिकांनाही शहराचे सौंदर्य टिकवून ठेवण्यासाठी कचरा रस्त्यावर न टाकता, मनपाच्या कचरा संकलन यंत्रणेचा वापर करण्याचे आवाहन केले आहे.

त्रिरत्न महासंघाच्या वतीने ध्यान साधना व धम्म प्रशिक्षण शिबिर

अकोला : १८ ऑक्टोबर २०२५ पासून त्रिरत्न बौद्ध महासंघ अकोलाचे धम्म प्रशिक्षण व ध्यान साधना शिबिर बार्शीटाकळी येथील प्रभू पार्वती मंगल कार्यालयात सुरू झाले असून शिबिराला उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळत आहे. धम्मचारी नागसंभव पुणे हे शिबिराचे प्रमुख प्रशिक्षक म्हणून नेतृत्व करीत आहेत. धम्म जीवन समजून घेऊन अधिक गंभीर धम्माचरण करण्यासाठी दिवाळीच्या सुट्टीमध्ये त्रिरत्न बौद्ध महासंघ अकोला यांचे वतीने दरवर्षीप्रमाणे याही वर्षी शिबिराचे आयोजन केले आहे. शिबिरात एकूण १५० महिला पुरुष सहभागी झालेले आहेत . शिबिराचे नेतृत्व पुण्यातील अभ्यासू धम्मचारी नागसंभव हे करीत असून त्यांना सहकारी धम्मचारी म्हणून धम्मचारी आर्यसिद्धी अमरावती, धम्मचरणी रत्नतारका अमरावती, धम्मचारी कृपावीर अकोला, धम्मचारी आनंदचित्त अकोला, धम्मचारी बोधीमानस अकोला, धम्मचारी अमेयसागर अकोला व धम्मचारी आनंददीप नागपुर यांचे मार्गदर्शन मिळत आहे. धम्म शिबिरात सकाळी सहा वाजता शिकून सात वाजता ध्यान साधना प्रशिक्षण व सराव धम्म प्रवचन गटचर्चा व्यक्तिमत्व विकासासाठी संपर्क सराव व वैयक्तिक संपर्क शिकविण्यात येत आहे. रात्रीला पूजा व प्रवचन आयोजित केले असून मौनाचे पालन करण्यात येत आहे.

बाह्यस्त्रोताद्वारे भरणार शिक्षकांच्या रिक्त जागा

अकोला : आदिवासी विकास आयुक्तांच्या आदेशान्वये शासकीय आश्रमशाळेतील शिक्षकांची रिक्त असलेली पदे तात्पुरत्या स्वरुपात भरण्याबाबत बाह्यस्त्रोताद्वारे भरण्यात येत आहेत. त्यासाठी मे. छत्रपती शिवाजी महाराज स्वयंरोजगार सेवा सहकारी संस्था आणि मे. महाराष्ट्र विकास ग्रुप या संस्थांना आदेश देण्यात आला आहे. या संस्थांमार्फत शिक्षकांची नियुक्ती करण्यात येत आहे. या संस्थांमार्फत शासकीय आश्रमशाळेवर याआधी नियुक्ती देण्यात आलेल्या शिक्षकांपैकी काही शिक्षक हे अद्याप शाळेवर हजर झाले नाहीत. त्यामुळे अकोला, वाशिम व बुलढाणा या कार्यक्षेत्रातील शिक्षकांच्या रिक्त पदांचा आढावा घेण्यात आला. जे शिक्षक अद्याप हजर झालेले नाहीत त्या जागांचा विचार करून विषयानुसार रिक्त जागांनुसार पुन्हा अर्ज मागविण्यात आले आहेत. पात्र उमेदवारांना २० ते ३१ ऑक्टोबरदरम्यान ऑनलाइन अर्ज करता येतील, असे आदिवासी विकास प्रकल्प अधिकारी मोहनकुमार व्यवहारे यांनी स्पष्ट केले आहे.

थोडक्यात

सर्वोपचार इमारतीच्या कामाला येणार गती

अकोला : शासकीयवैद्यकीय महाविद्यालय संलग्नित सर्वोपचार रुग्णालयाच्या जुन्या इमारतीतील वार्ड स्थलांतरित करण्याचे निर्देश आ. रणधीर सावरकर यांनी मंगळवारीजीएमसीत आयोजित बैठकीत दिले. सुमारे १५० कोटीतून नव्या इमारतीचे बांधकाम करण्यात येणार आहे परंतु वार्डस्थलांतर न झाल्याने पाडकाम रखडले आहे.सध्यारेडिओलॉजी आणि स्त्रीरोगविभाग जुन्या इमारतीत कार्यरत आहेत. या दोन वॉर्डचे स्थलांतर झाल्याशिवाय पाडकाम शक्य नाही, हे बांधकाम विभागाकडून स्पष्ट करण्यात आले. या संदर्भात बांधकाम विभागाने रुग्णालय प्रशासनाशी दोन वेळापत्रव्यवहार केला असून, स्थलांतरासाठी जागा, यंत्रणा आणि मानवी संसाधने उपलब्ध करण्यात वेळ लागत असल्याने स्थलांतराला विलंब होत असल्याचे कारण समोर केले जात आहे. सध्या सर्वोपचारच्या जुन्या इमारतीतसीएस कार्यालय आहे.

वंचितांची सामाजिक दीपावली उत्साहात साजरी

अकोला : दीपावली सण मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात येतो. अशा वेळी समाजातील वंचित, दुर्बल, पोटाची खळगी भरण्यासाठी भटकंती करणारे कुटुंब परिस्थिती हलाखीची असल्याने दिवाळी साजरी करू शकत नाहीत. त्यांच्याही जीवनात दिवाळीचा आनंद भरण्यासाठी शहरातील अथर्व मल्टिपर्पज सेवा संस्था मागील चार वर्षांपासून पुढाकार घेत असते. याचाच भाग म्हणून यावर्षी दीपावलीच्या पूर्वसंध्येला स्व. अथर्व सीमा अनिल मुळे याचे पाचव्या स्मृतिप्रीत्यर्थ शहराच्या विविध भागात रस्त्याच्या कडेला पाल, राहुटी टाकून राहणाऱ्या कुटुंबाचा शोध घेऊन त्यांच्या झोपडीत जाऊन फराळांच्या थैल्याचे वाटप करून त्यांची दिवाळी गोड करण्याचा प्रयत्न केला आहे तसेच दिवाळीत चौकाचौकांत फडे, झाडू, पणत्याची विक्री करून पोटाची खळगी भरणाऱ्या कुटुंबालाही फराळाच्या थैल्यांचे वाटप करून त्यांचीही दिवाळी गोड करण्याचा तालुक्यातीलप्रयत्न केला तसेच शहरातील सामाजिक कार्यात सदैव अग्रेसर असणारी कस्तुरी चॅरिटेबल संस्थेच्या वंचितांची दिवाळी या उपक्रमात सहभागी होऊन धनतेरसच्या पूर्वसंध्येला १७ ऑक्टोबर रोजी चिखलदरा आदिवासीबहुल दुर्गम गांव रुईफाटा येथे जाऊन तेथील ९५ आदिवासी कुटुंबांचा झोपडीत जाऊन फराळांच्या थैल्यांचे वाटप करून तसेच महिलांना साडीचे वाटप केले.

एससी विद्यार्थ्यांसाठी मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती !

अकोला : सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागामार्फत जातीच्या अनुसूचित विद्यार्थ्यांसाठी राबवण्यात येणाऱ्या विविध मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती योजनांचे अर्ज भरण्यासाठी शैक्षणिक वर्ष २०२५ - २६ साठी ऑनलाइन महाडीबीटी प्रणाली कार्यान्वित केलेली आहे. मुख्याध्यापकांनी ऑनलाइन अर्ज भरण्याचे आवाहन जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी केले आहे.

विद्यांचलच्या विद्यार्थ्यांनी 'व्होकल फॉर लोकल' मोहिमेला दिले प्रोत्साहन

■अकोट,दि २० (प्रतिनिधी) :

सामाजिक जबाबदारी आणि देशभक्तीच्या भावनेचे कौतुकास्पद प्रदर्शन म्हणून, अकोट येथील विद्यांचल शाळेतील इयत्ता ९ वी आणि १० वी च्या विद्यार्थ्यांनी सीबीएसईने आयोजित केलेल्या प्रतिष्ठित डेव्हलप इंडिया बिल्डथॉन २०२५ अंतर्गत 'व्होकल फॉर लोकल' उपक्रमाचे यशस्वी आयोजन केले.

दिवाळीच्या उत्सवादरम्यान, विद्यार्थ्यांनी पारंपारिकपणे बनवलेल्यादिवेआणि स्थानिक पातळीवर उत्पादित वस्तूंना प्रोत्साहन देण्यासाठी स्थानिक बाजारपेठांना भेट दिली. त्यांनी खरेदीदारांशी संवाद साधला आणि त्यांना स्थानिक कारागिरांना पाठिंबा देण्यास आणि मोठ्या प्रमाणात उत्पादित उत्पादनांपेक्षा स्वदेशी उत्पादने निवडण्यास प्रोत्साहित केले. शिक्षिका अलिफिया आलमदार यांच्या मार्गदर्शनाखाली आणि विद्यालयाचे निर्देशक श्री दिनेश भुतडा यांच्या सक्षम नेतृत्वाखाली,

विद्यार्थ्यांनी उल्लेखनीय पुढाकार आणि संवाद कौशल्ये प्रदर्शित केली. शाळा व्यवस्थापनाने मोहिमेला पूर्ण पाठिंबा दिला आणि त्याच्या यशासाठी आवश्यक संसाधने प्रदान केली. या उपक्रमाला समुदायाकडून प्रचंड प्रतिसाद मिळाला, रहिवाशांनी विद्यार्थ्यांच्या प्रयत्नांचे कौतुक केले आणि स्थानिक व्यवसायांना पाठिंबा देण्याचे वचन दिले. या मोहिमेमुळे केवळ स्थानिक उद्योजकतेला चालनाच मिळाली नाही तर सहभागींमध्ये आर्थिक जागरूकता आणि सांस्कृतिक अभिमान निर्माण झाला.

सायबर सुरक्षा,जनजागृतीविषयी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन

वाडेगाव : स्थानिक श्री जागेश्वर विद्यालय तथा श्री जागेश्वर इंग्लिश स्कूलमध्ये १६ ऑक्टोबर रोजी 'सायबर सुरक्षा व जनजागृती' या विषयावर विशेष मार्गदर्शन कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

या कार्यक्रमासाठी प्रकाश झोडगे, पोलीस निरीक्षक पोलीस स्टेशन बाळापूर तसेच हेकॉ रवी राऊत आणि इतर पोलीस कर्मचारी उपस्थित होते. कार्यक्रमादरम्यान झोडगे यांनी विद्यार्थ्यांना दैनंदिन आयुष्यात वाढत असलेल्या सायबर गुन्ह्यांविषयी माहिती देतयासरता घ अमे त्यापासून स्वतःचे संरक्षण कसे करावे, याबाबत अतिशय सोप्या आणि समजण्यासारख्या भाषेत मार्गदर्शन केले. त्यांनी विद्यार्थ्यांच्या दैनंदिन जीवनातील उदाहरणांद्वारे सायबर क्राइम टाळण्यासाठी आवश्यक असलेली दक्षता व सायबर गुन्हा घडल्यास घ्यावयाची कायदेशीर पावले याबद्दल सविस्तर माहिती दिली. सदर कार्यक्रमासाठी प्रमुख उपस्थिती म्हणून रमेश ठाकरे, अध्यक्ष बहिणाबाई खोटरे विद्यालय बाळापूर यांनी हजेरी लावली. कार्यक्रमाच्या यशस्वी आयोजनासाठी श्री जागेश्वर विद्यालय परिवाराने सर्व आवश्यक व्यवस्था पोलीस प्रशासनास उपलब्ध करून दिल्या. या प्रसंगी मुख्याध्यापिका गावंडे, शिक्षक प्रणव मानकर तसेच सर्व शिक्षक व कर्मचारी उपस्थित होते. विद्यार्थ्यांनी कार्यक्रमाला उत्स्फूर्त प्रतिसाद देत सायबर सुरक्षेविषयी अनेक प्रश्न विचारले.

RNI NO-46973/1986 | Dainik Mahasagar Akola | Printed, published and owned by Shrikrishna Tansukhdas Chandak. Printed at Arunodaya Press, Cotton Market, Nagpur-440018 and published at Dainik Mahasagar Office, Kamala Square, Durga Chowk, Akola. **Group Editor-in-Chief and Managing Director** - Shrikrishna Tansukhdas Chandak, **Group Editor** - Sandeep Ramrao Kale, **Managing Editor** - Pankaj Shrikrishna Chandak. **Local Editor** Purushottam Dhole Phone 9881489479 (Responsible for editorial as per PRB act). Head Office Phone 7447735851,9922970023.

आर.एन.आय.नोंदणी क्रमांक ४६९७३/१९८८ | महासागर अकोला | **मालक,मुद्रक प्रकाशक** :श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक यांनी अरुणोदय प्रेस, कॉटन मार्केट, नागपुर ४४००१८ येथे छापून दैनिक महासागर कार्यालय, कमला स्क्वेअर कॉम्प्लेक्स, दुर्गा चौक, अकोला, येथे प्रकाशित केले. **मुख्य संपादक व मॅनेजिंग डायरेक्टर : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक, समूहसंपादक : संदीप रामराव काळे, प्रबंध संपादक : पंकज श्रीकृष्ण चांडक**
स्थानिक संपादक:पुरुषोत्तम मधुकरराव ढोले, फोन : ९८८१४८९४७९ (पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी स्थानिक संपादकांची राहील.)

बापू, आम्हाला माफ कराल ना?

बापू, यदा कदाचित स्वर्गातून तुम्ही पृथ्वीवर आलात, तर आम्हाला सगळ्यांना तुम्ही माफ कराच. कारण तुमचं नाव घेण्याची ज्यांची लायकी नाही, त्यांनी उठावं आणि तुमच्याबद्दल काहीही बोलावं. त्यामुळे आम्हालाच आमची लाज वाटते. मूर्खांच्या सानिध्यात राहणाऱ्यांना मूर्खच म्हटलं जातं, मग गाढवाच्या सानिध्यात राहणाऱ्यांना काय म्हणणार? सरकार मुझसे डरती है, दाऊद इब्राहिम मुझसे डरता है, असा दावा करणारा कुणीतरी विद्वान (?) सरकारच्या आशीर्वादाने काहीही बोलतो आणि सरकार त्याला संरक्षण देते, हेच या जनतेचं दुर्भाग्य समजावे लागेल. मी ह्यएन्काऊंटर होण्याच्या टप्प्यावर होतो, असं म्हणणाऱ्याचा खरोखरच 'एन्काऊंटर' झाला असता, तर आज महात्मा गांधींबद्दल इतके वाईट उद्गार कोणी काढलेच नसते. स्वतःचा डीएनए डाकूंच्या खानदानीतला असताना व त्याची कबुली खुलेआम दिल्यानंतर इतरांचा डीएनए तपासायची या विद्वानाला गरजच काय? महात्मा गांधींची हत्या करणाऱ्या नथुराम गोडसे, धर्मवीर आनंद दिघे व एकनाथ शिंदे यांचा डीएनए सारखाच असल्याचा दावा उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांना मान्य आहे का? हे त्यांनी एकदा तरी जाहीर करावे. तसं जर नसेल तर कायद्याचं अगाध ज्ञान (?) असलेल्या गुणरत्न सदावर्ते नामक वैचारिक कफल्लकाला सरकार म्हणून शिंदे काय सजा देणार? कुणाची तुलना कुणाबरोबर करावी याची जर अक्कल नसेल तर सरकारने देखील अशा वैचारिक देवळाखोरांना का सांभाळावे? जो माणूस महात्मा गांधींच्या खुन्याला 'पंडित' उपाधी लावून बोलतो, ते भाजपला, संघाला मान्य जरी असले तरी एकनाथ शिंदेंना ते कसे काय मान्य आहे? त्याचा खुलासा त्यांनी केला नाही तर शिंदेंची सेना भाजपमध्ये विलीन करायला काहीही हरकत नाही.स्वर्गवासी आनंद दिघे नथुराम गोडसेला मानत होते. उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आनंद दिघे यांना मानतात. याचाच अर्थ या तिघांचाही डीएनए सारखाच आहे, असा दावा गुणरत्न सदावर्ते करतात. पण हा दावा शिंदेंनी अद्यापही खोडलेला नाही. नथुराम गोडसेंना मानणाऱ्या आनंद दिघेंचा आणि एकनाथ शिंदेंचा डीएनए एक असल्याचे सदावर्ते म्हणाले, तरीही कुणीच काहीही प्रतिक्रीया द्यायची नाही? महात्मा गांधींची हत्या करणाऱ्या व्यक्तीला पंडित असं ते कसं म्हणू शकता? पण याबाबत जेव्हा या सदावर्तेंना विचारण्यात येते, त्यावेळी त्यांच्याकडून आलेली उत्तरे डोक्याला हात लावणारीच असतात. दुर्लक्ष करावे तर समाजामध्ये चुकीचा संदेश जातो. त्यामुळे सरकारनेच एकदा या महाशयांचा योग्य तो 'बंदोबस्त' केला तर बरे होईल असे वाटते. अन्यथा अशा लोकांचा बंदोबस्त करणारी यंत्रणा समाजामध्ये असतेच. पण कुणीही कायदा हातात घेऊ नये अशी भूमिका सरकारची असते. एका बाजूला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे नाव घ्यायचे व दुसऱ्या बाजूला त्यांच्याच विचारांना तिलांजली द्यायची, असा वकील सरकारी आश्रयाने समाजामध्ये दुही माजवतो. पण सरकार काही करत नाही याचे शल्य जनतेमध्ये मात्र पोहोचले आहे.

गुणरत्न सदावर्ते हे महाराष्ट्रातील विधिज्ञ आहेत. महाराष्ट्र शासनाने २०१८ साली मराठा समाजाला सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास प्रवगातंर्गत आरक्षण दिले होते.

मात्र मराठ्यांना दिलेले आरक्षण हे असंवैधानिक असल्याची याचिका त्यांनी सर्वोच्च न्यायालयात यशस्वीपणे लढवली. तेव्हापासून ते प्रकाश झोतात आले. अर्थात ही सर्व कामे त्यांच्याकडून करून घेतली जातात, त्याबद्दल सर्व माहिती मराठा आंदोलकांकडे आहे. सदावर्ते यांना पुढे करून अनेकांची बदनामीची मोहीम देखील सुरू झाली आहे.

परंतु ताळतंत्र नसलेल्या सदावर्तेकडून एक दिवस महाराष्ट्रात उद्रेक झाल्याशिवाय राहणार नाही असे बोलले जाते. भारतीय राज्यघटनेवर पीएच.डी केलेले सदावर्ते ज्या पद्धतीने वर्तन करतात, त्यावरून त्या पीएच.डी बद्दलही चर्चा सुरू झाली आहे. मराठवाड्यातील रमेश पाटील नावाच्या एका कार्यकर्त्याने सदावर्तेंना त्यांच्याच भाषेत दिलेली उत्तरे समाज माध्यमांमध्ये सतत पसरत असतात. त्यावेळी जो काही संवाद आहे तो ऐकल्यावर सदावर्तेंचे 'स्टॅंडर्ड' लक्षात येते.

थर्ड अम्पायर

जयंत महाजन
jayantmahajansir@gmail.com
मोबा. ९४२०६९१४२०

महात्मा गांधीं बद्दल सतत गरळ ओकणाऱ्या सदावर्तेकडून नथुराम गोडसे याचे सतत कौतुक केले जाते. त्यामुळे एका विशिष्ट वर्गाचे ते लाडके बनले गेले आहे. परंतु त्यांच्या संगतीत असणाऱ्यांवर कधीही बुमरँग होऊ शकते असे त्यांचे वर्तन असते.

मुंबई एसटी बँकेच्या संचालक मंडळाच्या बैठकीत काही दिवसांपूर्वी झालेल्या गोंधळानंतर वकिल गुणरत्न सदावर्ते वादाच्या भोवऱ्यात सापडले होते. सदावर्ते आणि मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या शिवसेना गटातील कार्यकर्त्यांमध्ये झालेल्या वादाचे व्हिडीओ सोशल मीडियावर व्हायरल झाल्यानंतर आता सदावर्ते यांनी महात्मा गांधी, नथूराम गोडसे, एकनाथ शिंदे व आनंद दिघे यांच्याबाबत वादग्रस्त विधान केले आहे.

गांधीजींची हत्या नेमकी का झाली?

महात्मा गांधी यांची हत्या अत्यंत क्लेशदायक असली तरी भारताबरोबर जगालाही त्यावेळी धक्का बसला होता. कारण संपूर्ण जगाच्या पाठीवर मानवतेचा, शांततेचा व अहिंसेचा मंत्र देणारे ते युगपुरुष ठरले होते. पण अविचारामुळे त्यांची हत्या झाली व त्याचे समर्थन दुष्ट प्रवृत्तीच्या लोकांकडून सुरू झाले. महात्मा गांधींनी मुख्यतः अहिंसा, सर्वधर्म समभाव, आणि हिंदू-मुस्लीम एकता यांसारख्या धोरणांवर भर दिला होता. त्यांचे काही निर्णय, जसे की पाकिस्तानला आर्थिक मदत देणे किंवा मुस्लिमांसाठी अधिक सहानुभूती दाखवणे, हे काही हिंदू राष्ट्रवाद्यांना योग्य वाटले नाही. त्यांना वाटायचं की गांधींच्या धोरणांमुळे हिंदू समाजावर अन्याय होत आहे. या कारणांमुळे गोडसेने गांधींच्या हत्या केली आणि त्यामुळं काही लोकांना ते कृत्य योग्य वाटलं. महात्मा गांधींच्या धोरणांमध्ये अहिंसा आणि शांती यांना प्रामुख्याने स्थान होते, पण ते त्यांच्या काळातील हिंदू-मुस्लीम तणावांवर आणि भारताच्या विभागणीच्या प्रश्नांवर एकूणच वेगळ्या दृष्टिकोनातून पाहत होते. गोडसे आणि काही इतर राष्ट्रवादी नेते गांधींच्या या धोरणांवर नाराज होते, कारण त्यांना वाटायचं की गांधींनी हिंदू समाजाच्या हितांचा विचार कमी केला आणि मुस्लिमांसाठी जास्त सहानुभूती दाखवली. यामुळे काही लोकांना गोडसेचं कृत्य समजण्यास मदत झाली आणि त्या दृष्टीकोनातून ते कृत्य उचित वाटलं. पण गांधींना समजून घेण्यास अनेक जण कमी पडले. ज्यांना गांधी पूर्णपणे समजले, ते कधीही त्यांच्या हत्येचे समर्थन करणार नाही. येणारा काळ त्याचे उत्तर दिल्याशिवाय राहणार नाही.

सदावर्तेंना गांभीर्याने घेण्याची गरजच नाही

महात्मा गांधींच्या हत्येचे समर्थन नथुराम गोडसे आणि त्यांच्या काही साथीदारांनी केले होते, ज्यांनी गांधींच्या भारत फाळणीदरम्यान मुस्लिमांबद्दल असलेल्या भूमिकेमुळे असंतोष व्यक्त केला होता. हिंदू महासभा या राजकीय पक्षाचा सदस्य असलेल्या गोडसे आणि त्यांच्या साथीदारांनी गांधींच्या हत्येचा कट रचला होता. गांधींच्या हत्येचा निर्णय या सर्वांच्या विचारांवर आधारित होता आणि त्यांनीच हत्येचे समर्थन केले होते. महात्मा गांधींची हत्या ३० जानेवारी १९४८ रोजी वयाच्या ७८ व्या वर्षी बिर्ला हाऊस (आता गांधी स्मृती)च्या कंपाऊंडमध्ये झाली. त्यांचा मारेकरी नथुराम विनायक गोडसे, पुणे येथील हिंदू महासभा या राजकीय पक्षाचा सदस्य होता. फाळणी दरम्यान गांधींनी मुस्लिमांना महत्त्व दिले, याबद्दल गोडसे आणि त्यांच्या साथीदारांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली होती, जे त्यांच्या हत्येमागील एक प्रमुख कारण मानले जाते. अनेकदा त्यांना मारण्याचे प्रयत्न झाले होते. पण आता महात्मा गांधींची हत्या होऊन इतके वर्ष झाले तरी त्यांच्या मारेकऱ्यांना आदरार्थी संबोधले जाते. भारताचे पंतप्रधान जगभरात प्रवास करतात. परदेशात ज्या ज्या ठिकाणी महात्मा गांधींचा पुतळा असेल, तेथे ते नतमस्तक होतात. पण अलीकडच्या काळात त्यांच्याच विचारांची माणसे गांधीजींची हत्या करणाऱ्यांना देव मानू लागले. त्यामुळे समाजमन अस्वस्थ होत चालले आहे. गुणरत्न सदावर्ते यांना गांभीर्याने घेण्याची गरज नाही. तेवढी त्यांची लायकी पण नाही. पण म्हणतात ना 'म्हातारी मेल्याचे दुःख नाही, पण काळ सोकावतो'.

सतत प्रसिद्धीच्या प्रकाश झोतात राहण्यासाठी ते नेहमी प्रसार माध्यमांच्या प्रतिनिधींना बोलावतात व नको त्या स्टाईलने बिभत्स आरडाओरड करतात. त्यांच्या पत्नी देखील त्यांना समर्थन करतानाचे विनोदी चित्र संपूर्ण महाराष्ट्र पाहत असतो. अनेकांना हसू फुटते. परंतु बोलण्याच्या ओघात सदावर्ते कोणत्याही दिशेला जातात. पण सदावर्तेंचे उद्योग फार काळ चालू शकणार नाही. एक ना एक दिवस त्याचा महाराष्ट्रात उद्रेक होईल, त्याचवेळी कदाचित सरकारला जाग येईल असे वाटते!

एक कोटी झाडे लावणाऱ्या हिरोची कहाणी!

(कालच्या अंकावरून पुढे)

पाय दुखावला पण हात तर काम करू शकतात ना! म्हणून रामय्याने घरात रोपं लावायचं काम चालू ठेवलं. त्याचं काम अजिबात थांबलं नाही.

एका व्यक्तीने आपल्या मुलाच्या लग्नाच्या निमित्ताने रामय्यांच्या कामासाठी मदत म्हणून ५००० रुपये देणगी स्वरूपात दिले. तर तेही रामय्याने वृक्ष लागवडीच्या कामात खर्च केले.

नसा-नसात निसर्ग प्रेम भरलेल्या ह्या रामय्याला लोकांनी सल्ले दिले की, तू लावलेली झाडे तू विकून पैसे मिळव तुला भरपूर पैसे मिळतील. तर रामय्या म्हणाले, या काळ्या आईच्या पोटातून जन्मणाऱ्या झाडांना मी विकण्यासाठी नाही लावलं.

उत्तरार्ध

या झाडांमुळे आपल्या सगळ्यांनाच फायदा होणार आहे. शुद्ध हवा, भरपूर पाऊस आणि पर्यावरणाचा समतोल राखला जाईल, म्हणून मी ही झाडं लावलीत.रामय्यांचे म्हणणे आहे की, निसर्ग आपण न मागता आपल्याला उपयोगी पडणाऱ्या सगळ्या झाडांची निर्मिती करतो. आपल्याला चांगली फळे फुले देतो. तर मग आपले कर्तव्य आहे की आपण निसर्गाचे रक्षण केलेच पाहिजे.

पुढे ते असेही म्हणतात की,तुम्ही तुमच्या मुलांना फक्त फळे खायला देऊ नका. त्यांना त्या झाडाचे रोप आणून द्या आणि लावायला सांगा. त्याची निगा राखायला शिकवा. म्हणजे मुले मोठी झाल्यानंतर त्यांना त्याच झाडाची गोड फळे चाखता येतील. त्यातला आनंद काही वेगळाच असेल.

आज जी लहान मुलं आहेत तीच उद्याचे नागरिक होणार आहेत. मग लहानपणीच त्यांना निसगार्चे ज्ञान द्या म्हणजे मोठेपणी त्यांना आनंद मिळेल. निसर्गाबद्दल प्रेम वाटेल.

ते म्हणाले होते, मी सरकारलाच सांगणार आहे की तुम्ही सरकारी जमिनीत रक्तचंदनाची झाडे लावून ती मोठी झाल्यावर सरकारतर्फेच लिलावाच्या पद्धतीने विका. म्हणजे तुम्हाला भरपूर पैसे मिळतील.

ही रामय्यांची सूचना सरकारने मान्य देखील केली. रामय्याची आपल्या कामावर निष्ठा आहे. त्यांनी केलेल्या कामाचे फळ आता सगळीकडून त्यांना मिळायला लागले आहे. लोक आता त्यांच्या कामाची वाहवा करायला लागले आहेत. त्यांना आपोआपच नावलौकिक मिळायला लागला आहे.

काही राज्यस्तरीय सरकारी पुरस्कारांसोबत त्यांना २०१७ साली भारत सरकारकडून पद्मश्री पुरस्कार ही मिळाला आहे.प्रसिद्धीची आस नसलेल्या, धनाची लालसा नसलेल्या, पण निसर्गाची समृद्धी सतत वाढत राहो या उत्कट इच्छेने काम करणाऱ्या या अवलीयाला शतशः प्रणाम..!

■ ■ ■

दीपोत्सव स्नेहपूर्ण आनंदाचा !

आधुनिक जीवनशैली मुळे व्यस्त झालेली माणसं ही स्वतःच्या संस्कृतीला पर्यायी मार्ग शोधीत सण उत्सव साजरा करताना पूर्वजांनी लावलेली परंपरा यामागचा शास्त्रीय दृष्टिकोन तसेच महत्त्व विसरून सण साजरा करतांना ट्रेंड प्रमाणे बदलत उत्सव साजरा करतो.

ही भारतीय संस्कृती विसरून पाश्चात्य विचारांचे अनुकरण करणे कितपत योग्य आहे? हा प्रत्येकाचा प्रश्न जरी असला तरी दिवाळी सारख्या प्रकाशमय पर्वावर एकजूट होऊन त्यातून आनंदाची देवाणघेवाण, एकोपा, सहयोग, प्रेम, वैचारिक फराळ दिवाळी अंकाचं, भेटीघाटीचा उत्साह, सुट्टीचा आनंद, भावंडात असणार प्रेम,खरेदीचा आनंद, ही जगण्याची मज्जा भारतीय संस्कृती आपणास देते.

दिवाळी म्हटलं की आनंद ,उत्साह, ऊर्जा, उमेद, अन दीपोत्सव सर्वत्र आनंद खाण्याची चंगळ , नवीन कपडे खरेदी, व बरच काही ...ज्या सणाची आपण वर्षभर वाट पाहतो, काहीही नवीन योजल किंवा घ्यायचं असेल वर्षभर तरी... आपण दिवाळीतघेऊ म्हणून ती वेळ हाणून नेतो ...थोडक्यांत आपल्या इच्छा पूर्ण करणारा सण म्हणजे दिवाळी....

पूर्वी दिवाळी ची वाट पाहणारी आपण सर्व नियोजन करून दिवाळी साजरी करण्यासाठी वेळ, परिश्रम, यांचा वाटा असायचा. दिवाळीपूर्वी घरातील साफसफाई करतांना अडगळीत पडलेल्या वस्तू आठवणी सांगून व्यवस्थित ठेवत असत. तेव्हा कमी मिळकतीत सर्वांच्या गरजा पूर्ण करून उरलेल्या पैशाची जी बचत व्हायची ती साठवून वर्षातील दिवाळी व्हायची. मोजक्या पैशात घराची साफसफाई, रंगरंगोटी, कपडे, वस्तू, किराणा सजावटीचे सामान खरेदीची लगबग व्हायची.

कमी पैसा कमी गरजा व काटकसर नियोजनातून मिळालेली प्रत्येक वस्तु आनंद देणारी होती. आज पैसा आहे पण त्या काटकसर दिवाळीची आठवण झाल्याशिवाय राहत नाही, खर्चाचा खरा हिशोब ठेवणारी ती रुपयांची किंमत ह्या ऑनलाईन जमान्यात हेत नाही.

खिशात दमडी असल्याशिवाय काही घेण्याची हिम्मत नव्हती. आपण जाणीवपूर्वक रांगोळी पासून तर तोरण, दिवे, झाडू पर्यन्त प्रत्येक गोष्ट ही ऑनलाईन खरेदीतून विकतघेतो आपल्या आसपास ची काही मंडळी छोट्या छोट्या , घरगुती वापरातील गोष्टी फुटपाथ वर विक्रीसाठी बसून सकाळ पासून तर सायंकाळ पर्यंत दोन पैसे कमवून दोन वेळचे पोट भरण्यासाठी धडपड करीत असतात त्यांना काही श्रीमंत होण्याची ओढ नसते फक्त मिळालेली मिळकत व धडपड ही जगण्याचा उद्देश असते

आता ह्या धावपळीच्या जीवनात वेळेअभावी घरातील साफसफाई ही कामवाली बाई पासून सुरू होऊनकर्त्या घराची मालकीण ऑनलाइन शॉपिंगच्या प्लॅटफर्मवर खरेदी साठी आपला नसणारा वेळ ह्या मोबाईलवर घालवून ऑफरच्या विळख्यात फसलेली असते.

घरात पूर्वी दिवाळी साठी खास घरगुती उटणे तयार करणारी मंडळी आता ऑनलाईन बाजार खरेदी करून घेतात कपडे दिवे, किराणा, सजावट साहित्य, फराळ हे सर्व ऑनलाईन खरेदी करणारे आपण सर्व कधी काळी प्रत्येकाच्या आवडी निवडीप्रमाणे चव जपणारे घरगुती पदार्थ तयार करून प्रेमाने एकमेकांच्या घरी देवाणघेवाण करून आनंदाचा फराळ वर्षभराच्या स्नेहासाठी पुरेसा असतो तोही आता बाजारातील मिठाईच्या बॉक्स ने दुरावला आहे

उमेश ज्ञानेश्वर ईखे
कृष्ण विहार, नागपूर
9518571138
ikhe.soil@gmail.com

दिवाळीचा आनंद व्यक्त करताना परिभाषा ही बदलल्या पूर्वी मातीची पणती व त्यांची झगमगाट ही मोहून टाकायची एक पणती जी कुंभाराच्या तालमीत घडलेली व प्रत्येकाच्या आयुष्यात तेजोमय करणारी ती पणती तिमिरातुनी तेजाकडे नेणारी आज कृत्रिम, मेणाच्या, शोभेच्या, चायनिज वस्तूमुळे दबली आहे सर्वत्र झगमगाट फक्त चायनीज लायटिंग व कृत्रिम दिव्यांचाच असतो. तसेच तोरण व फुलेही कृत्रिम, रांगोळी ही स्टिकरचीच, फटाक्यांची आतिषबाजी ही निव्वळ देखाव्याचा भाग. श्रीमंतीचें प्रदर्शन करणारे मात्र झेंडूची फुले, तोरण, रांगोळी, पणत्या, लाह्या बत्ताशे, झाडू , आकाशदिवे घेतांना फुटपाथवर भाव करून वस्तु कवडीमोल मिळाव्यात यासाठी बोली लावतात. हीच का ती श्रीमंती....! ऑनलाईन घरेदी करतांना कुठल्याही मर्यादा न पाळता वस्तु विकत घेऊन स्थनिक विक्रेते छोटे दुकानदार यांना डावलून आपला उद्देश सार्थ जरी करित असलो तरी सामाजिक विषमता निर्माण होत आहे.

दिवाळी प्रकाशपर्व साजरे करताना वर्षभरात जोडलेली माणसं मग रोजचा भाजीवाला पासून तर कचरेवाला पर्यंत, दुकानदार, सहकारी, मित्र, नातेवाईक यांच्य पर्यंत स्नेह वाढविणारा आनंदाचे , प्रेमाचे, सहयोगाचे नाते जोळसणारा खरा आनंद उत्सव आहे.

दिवाळी साजरा करणारा संकल्प :-

घरगुती सजावट साहित्य हे फुटपाथवर बसणाऱ्या छोट्या विक्रेत्याकडून घ्यावीत .

आनंदाचा दीप तळागाळातील गरजू लोकांसोबत लावून त्यांना प्रेमाचा सहवास, फराळ, गरजेच्या वस्तु देऊन साजरा करूया.

एक दिवा हा आपल्या अवतीभवती असणाऱ्या अनाथ अपंग, आश्रमात, वृद्धाश्रम येथे भेट देऊन मदतीचा नंदादीप लावून उजळूया.

फटाके फोडण्यापेक्षा त्या पैशाचे गरजु लोकांना मदत करून आनंद प्रकाशित करा.

फराळ विकत घेतांना गृह उद्योग यांच्या कडून घ्यावा म्हणजे बचतगट, यांचे सक्षमीकरण होईल व जगण्याची उमेद निर्माण होईल इथे ऑफरचा खेळ नसला तरी पैसे कमविण्यासाठी आपण त्यांना ऑफर देऊ शकू.

जुनी कपडे ,साहित्य, पुस्तके हे रद्दीत विकल्या पेक्षा गरजू होतकरू, लोकांना मोफत द्या.

मातीचे दिवे, कागदी आकाश कंदील हे सर्व स्थानिक बाजारातील लहान विक्रेते यांच्या कडून घेतांना अपंग व्यक्तीच्या कडून खरेदीला प्राधान्य द्या खरेदी मॉल शॉपिंग प्लॅटफॉर्म वरून करण्या ऐवजी विविध दुकानातून माल घेऊन त्यांच्या हातांना काम द्यावे.

लख्ख प्रकाश करतांना एक तरी दिवा अंधकार असणाऱ्या जागेवर लाऊन आशेचा किरण प्रज्वलित करा.

सफाई कर्मी, घरातील कामवाली ,गार्ड यांनाही आपल्या आनंदात सामाहून घ्या त्यांना या निमित्ताने यथाशक्ती भेटवस्तू, मदत, सन्मान देऊन आनंद द्विगुणीत करा.

व्यर्थ खचार्चा उधळपट्टी न करता ती पुंजी भविष्यातील नियोजनासाठी ठेवा .

विविध दुकानातून वस्थु खरेदी करताना भाव न करता फुटपाथवर बसणारी मंडळींच्या आनंदाचे भागीदार व्हा.

दोन शब्द प्रेमाचे अन आपुलकीचे देणे हेही प्रकाशमय पवार्ची नांदीच आहे.

दिपपर्व साजरा करताना कुणाला न दुखवता, प्रत्येकाला आपल्या आनंदात सामील करा म्हणजेच खरा स्नेहपूर्ण दीपोत्सव! शुभ दीपावली!

■ ■ ■

: भाऊबीज : काळानुसार दिलेली ओवाळणी

वाचक लिहितात

कार्तिक शुक्ल द्वितीयेला भाऊबीज साजरी केली जाते. भाऊबहिणीच्या प्रेमळ, निर्मळ नात्याचे प्रतीक म्हणजे भाऊबीज!

या दिवशी मृत्यूची देवता यम आपल्या बहीण यमुना हिच्या घरी जेवायला गेला; म्हणून या दिवसाला यमद्वितीया असेही म्हटले जाते. या दिवशी बहीण भावाला ओवाळते आणि त्याच्या दीघार्युष्यासाठी प्रार्थना करते. भाऊ, बहिणीचे रक्षण करण्याचे वचन देतो. तसेच ओवाळणी म्हणून भेटवस्तू, कपडे, अलंकार देतो.

सहजच मनात विचार येतो की, अशा भेटवस्तूंसोबतच जर भावाने बहिणीला आजच्या काळानुसार आवश्यक असणारी ओवाळणी दिली, तर नक्कीच तिला त्याचा खरा लाभ होईल. कारण आजची स्थिती पाहता कोणतीही स्त्री सुरक्षित नाही. दररोज कुठे ना कुठे स्त्रियांवर बलात्कार, अत्याचार, एकतर्फी प्रेमातून होणारी हत्या अशा घटना घडतच आहेत.

अशा परिस्थितीत भावाचे कर्तव्य आहे की त्याने बहिणीचे रक्षण करावे. तसेच स्वतःचे रक्षण करण्यासाठी स्वसंरक्षण प्रशिक्षण घेणे गरजेचे आहे, याचे महत्त्व बहिणीला पटवून द्यावे. आज हिंदू तरुणींवरील अजून एक संकट म्हणजे लव्ह जिहाद! लव्ह जिहादच्या जाळ्यात न अडकण्यासाठी धर्मशिक्षण देणे ही काळाची गरज आहे. या पार्श्वभूमीवर लव्ह जिहादविरुद्ध कायदा बनवावा याकरिता महाराष्ट्रात नवरात्रोत्सवाच्या काळात हिंदू जनजागृती समितीने स्वाक्षरी अभियान चालवले. हा अतिशय स्तुत्य उपक्रम होता, ज्याद्वारे व्यापक प्रमाणात समाजात जागृती निर्माण झाली. भाऊबीजेच्या निमित्ताने बहिणीला स्वसंरक्षणार्थ सिद्ध होण्यासाठी प्रोत्साहित व प्रशिक्षित करणे, हीच खऱ्या अर्थाने काळानुसार दिलेली ओवाळणी ठरेल!

■ ॲड. सौ. वैशाली परांजपे, नागपूर.

लक्ष्मीपूजनाचे महत्व

लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी वर्षभरातील जमाखचार्चा हिशेब केला जातो. वर्षभरातील हा जमाखर्चाचा हिशोब लक्ष्मीसमोर ठेवायचा असतो. आपल्या वर्षभरातील जमाखर्चाचा लक्ष्मीसमोर ठेवून प्रार्थना करायची असते की, हे माते तुझ्या कृपेने आणि आशीवार्दाने मिळालेल्या या धनाचा उपयोग आमच्याकडून सत्कायार्साठी आणि ईश्वरीकायार्साठी होऊ देत. आम्ही जो हिशेब तुज्यासमोर ठेवत आहोत त्याला तुझी संमती असू देत. आम्ही तुज्यापासून काहीही लपवून ठेवू शकत नाही. आम्ही जर तुझा योग्य वापर केला नाही तर तू आमच्या जवळून निघून जाशील. याची जाणीव सतत आम्हाला राहू देत. लक्ष्मीदेवीला अशा प्रकारची प्रार्थना केल्यामुळे आपल्यामधील कर्तेपणाची भावना नष्ट होते आपल्याकडे असलेल्या धनामुळे आपल्याला त्याचा उन्मद किंवा गर्व न होता आपल्यामध्ये विनयशीलता येते.

■ शंकर पवार, सातारा.

स्वयंपाक करताना कोणते तेल वापरणे आरोग्यासाठी चांगले?

सणासुदीच्या काळात, किंवा रोजचा स्वयंपाक बनवण्यासाठी देखील एक गोष्ट आहे ज्याशिवाय जेवण तयार होऊ शकत नाही. ते म्हणजे तेल. भाजी बनवण्यासाठी, काही तळण्यासाठी तेल हे लागतेच.

बहुतेक घरांमध्ये स्वयंपाकासाठी मोहरीचे तेल किंवा रिफाइंड डालडा तेल वापरले जाते. तथापि, हे आरोग्यासाठी खूप हानिकारक मानले जाते. मग आरोग्यासाठी चांगले असणारे स्वयंपाकाचे तेल कोणते जे कोणताही विपरीत परिणाम करत नाही. या तेलांमध्ये बनवलेले अन्न खाल्ल्याने तुमचे हृदय आणि मनही निरोगी राहील आणि वजन वाढण्यासही प्रतिबंध होईल. स्वयंपाकासाठी कोणते तेल वापरले पाहिजेत हे जाणून घेऊयात.

प्रसिद्ध गॅस्ट्रोएन्टेरोलॉजिस्टांच्या म्हणण्यानुसार तुम्ही योग्य स्वयंपाक तेल निवडले तर तुमच्या आरोग्याचे कधीही नुकसान होणार नाही. खरं तर, ते तुमचे आरोग्य सुधारेल आणि तुम्हाला तंदुरुस्त ठेवेल.

नारळाचे तेल : आपण वर्षानुवर्षे नारळाचे तेल वापरत आहोत, पण तुम्ही कधी ते स्वयंपाकासाठी वापरले आहे का? या तेलात बनवलेले अन्न लवकर खराब होत नाही किंवा जळत नाही. ते कमी तेलकट देखील मानले जाते. नारळाचे तेल शरीराला ऊर्जा प्रदान करते.

शेंगदाणा तेल : स्वयंपाकासाठी शेंगदाण्याचे तेल देखील वापरू शकता. शेंगदाण्याच्या तेलात आरोग्यासाठी उपयुक्त असे अनेक पोषक घटक असतात. शिवाय, त्यात शिजवलेले अन्न खराब होत नाही.

तूप : शतकानुशतके भारतीय स्वयंपाकघरांमध्ये तूप वापरले जात आहे. तथापि, तूप महाग आहे, म्हणून लोक बहुतेकदा तेल किंवा रिफाइंड तेलाचा वापर करतात. तुम्ही तूप वापरून देखील स्वयंपाक करू शकता. पण नक्कीच प्रमाणातच वापर करा.

एवोकॅडो तेल : ॲव्होकॅडो तेल हे देखील सर्वोत्तम तेल मानले जाते. ॲव्होकॅडो तेलाला सुगंध असतो आणि त्यात तयार केलेले पदार्थ चांगले टिकतात .तसेच त्यात तळलेले पदार्थ खाल्ल्याने त्रास होत नाही

दरम्यान या तेलापैकी कोणतेही तेल वापरत असाल तरी ते प्रमाणातच वापर करा. कारण कोणतीही गोष्ट अतिप्रमाणात खाणे हानिकारकच असते. त्यामुळे प्रमाणात वापर केल्यास त्याचे आरोग्याला फायदे नक्की मिळतात.

■ ■ ■

अशोकायन

प्रा. अशोक सारडा
मेहकर
(९४२१३९४३३९)

दीपोत्सव...!

मानवतेप्रती ह्रदयात
व्हावी संवेदनांची निर्मिती
तर भुतलावर नांदेल
भौ सुख समृद्धी शांती..

अज्ञानच तर आहे
मानवी समस्यांचे मुळ
दिपोत्सवाने व्हावा
त्याचा विनाश समुळ ...

अडल्या नडलेल्याच्या
जो येतो कामी
त्यावर कृपा करते
माता महालक्ष्मी ..

दिवाळी पुराण आणि इतिहास

दिवाळी संदर्भात असलेल्या गमतीदार माहितीने पुराणात तसेच इतिहासात आपले स्थान निर्माण केले आहे. म्हणूनच हा सण एखाद्या विशिष्ट समूहाचा न राहता संपूर्ण राष्ट्राचा बनला आहे. दिवाळीविषयी काही रंगतदार व गमतीदार माहिती खालीलप्रमाणे:-

- प्रभू राम रावणाचा पराभव केल्यानंतर अयोध्येला परतत असताना त्यांच्या वाटेवर लोकांनी दिवे लावून स्वागत केल्याचे त्रेतायुगात सांगितले आहे.
- श्रीकृष्णाने अत्याचारी नरकासुराचा वध केल्यानंतर गोकुळवासियांनी आपला आनंद दिवे लावून व्यक्त केल्याची कथा प्रचलित आहे.
- देवीने महाकालीचे रूप धारण करून राक्षसांचा वध केला होता. त्याचा वध केल्यानंतरही महाकालीचा क्रोध कमी झाला नव्हता, तेव्हा भगवान शंकराने स्वत: देवीच्या चरणी लोटांगण घातले. शंकराच्या शरीर स्पर्शाने महाकालीचा क्रोध शांत झाला. त्याची आठवण म्हणून लक्ष्मीची पूजा केली जाते. या दिवशी तिच्या रौद्ररूपाची पूजा करण्याची प्रथा आहे.
- बळीराजाने आपल्या पराक्रमाच्या जोरावर त्रैलोक्यावर विजय मिळविला होता. या विजयाने भयभीत झालेल्या देवांनी भगवान विष्णूची प्रार्थना केली. त्यांची प्रार्थना ऐकून विष्णूने वामन रूप धारण करून बळी राजाला तीन पायांत दान मागितले. विष्णूने तीन पायाने त्रैलोक्य घेतले. बळीच्या दानशूरपणामुळे प्रसन्न झालेल्या विष्णूने त्याला पाताळाचे राज्य देवून भू-लोकवासी त्याच्या आठवणीनिमित्त प्रत्येक वर्षी दिवाळी साजरी करतील असे आश्वासन दिले.
- शिखांचे सहावे गुरू हरगोविंदसिंग बादशाह जहांगीरच्या कैदेतुन सुटून कार्तिक अमावस्येच्या दिवशी अमृतसरला आले होते.
- दिवाळीच्या एक दिवस अगोदर म्हणजे चतुर्थीला श्रीकृष्णाने नरकासुराचा वध केला होता. यामुळे आनंदी झालेल्या गोकुळवासियांनी दुसऱ्या दिवशी अमावस्येला दिवे लावून आनंद साजरा केला होता.
- इसवी सन पूर्व ५०० वर्षांपूर्वी मोहेंजोदडो येथे सापडलेल्या अवशेषांमध्ये एका मातीच्या मूर्तीनुसार त्याकाळी दिवाळी साजरी केली जात असल्याचे समजते. मूर्तीच्या दोन्ही बाजूला दिवे जळताना दिसून येत होते.
- इसवी सन पूर्व २५०० वर्षांपूर्वी गौतम बुद्धांच्या अनुयायांनी त्यांच्या स्वागतासाठी लाखो दिवे लावून दिवाळी साजरी केली होती.
- सम्राट विक्रमादित्याचा राज्याभिषेक दिवाळीच्या दिवशी झाला होता. त्याच दिवशी दिवे लावून जनतेने आनंद साजरा केला होता.
- इसवी सन पूर्व चौथ्या शतकातील कौटिल्य अर्थशास्त्रानुसार कार्तिक अमावस्येच्या दिवशी मंदिरात आणि घाटावर (नदी किनारी) मोठ्या प्रमाणात दिवे लावले जात असल्याचे सांगितले आहे.
- अमृतसर येथील सुवर्णमंदिराचे बांधकाम दिवाळीच्या दिवशी सुरू झाले होते.
- जैन धर्माचे चोविसावे तीर्थकर भगवान महावीर यांनी दिवाळीच्या दिवशीच बिहारमधील पावापुरी येथे आपल्या शरीराचा त्याग केला होता. 'महावीर सवंत' त्यांच्या दुसऱ्या दिवशी सुरू होते. त्यामुळे अनेक प्रांतातील लोक याला नवीन वर्षाची सुरवात मानतात. प्राचीन जैन ग्रंथात दीपोत्सवाचे वर्णन आहे. महावीर निर्वाणामुळे जी अंर्तज्योती कायमची विझून गेली होती, तिची कमतरता पूर्ण करण्यासाठी आपण बर्हिज्योतीचे प्रतीक म्हणून दिवे लावू या असे कल्पसूत्रात सांगितले आहे.

१३. पंजाबमध्ये जन्मलेल्या स्वामी रामतीर्थ आणि महाप्रयाण या दोघांचा जन्म दिवाळीच्या दिवशी झाला होता. त्यांनी दिवाळीच्या दिवशी गंगाकिनारी स्नान करताना 'ओम' म्हणून समाधी घेतली होती.

प्रकाशोत्सव दीपावली

दीपोत्सव म्हणजे आनंद, उत्साहाने साजरा करण्यात येणारा प्रकाशाचा उत्सव होय. दीपोत्सव हा केवळ उत्सव नसून उत्सवांचे स्नेहसंमेलन आहे. दिवाळी, नरकचतुर्थी, धनत्रयोदशी, बलिप्रतिपदा आणि भाऊबीज या पाच सांस्कृतिक विचारधारा असलेल्या सणांचा उत्सव आहे.

धनत्रयोदशी म्हणजे लक्ष्मी पूजन! भारतीय संस्कृतीत लक्ष्मीला महत्त्वाचे स्थान आहे. 'सुईला छेदल्यास तिच्यातून उंट निघतो. परंतु, धनवंताला स्वर्ग मिळत नाही. या ख्रिश्चन धर्मातील म्हणीला भारतीय सहमत नाहीत. त्यांच्या दृष्टीकोनातुन श्रीमंत लोकच देवाचे लाडके असतात.

लक्ष्मी चंचल नाही तर मनुष्याची वृत्ती चंचल आहे. पैसा या शक्तीच्या आधारे मनुष्य देव किंवा राक्षस बनू शकतो. लक्ष्मी केवळ उपभोगाचे साधन आहे असे मानणाऱ्या मनुष्याचे लवकरच अध:पतन होते. परंतु, तिची पूजा करून तिला परमेश्वरी प्रसाद मानणारा मनुष्य स्वत: पवित्र आणि सृष्टीलाही पवित्र बनवितो. वाममार्गाने वापरलेल्या लक्ष्मीची अलक्ष्मी होते. स्वार्थ आणि परमार्थासाठी वापरलेल्या लक्ष्मीला वित्त आणि धनलक्ष्मी असे म्हणतात. देवकार्यासाठी वापरलेली लक्ष्मी महालक्ष्मी असते.

महालक्ष्मी हत्तीवर बसून सजून येते. हत्ती औदार्याचे प्रतीक आहे. सांस्कृतिक कार्यात उदारपणे लक्ष्मीचा वापर करणाऱ्यांजवळ पिढ्यान-पिढ्या ती राहते. त्याचे ज्वलंत उदाहरण म्हणजे रघुवंश होय. ती एक महान शक्ती असल्यामुळे नेहमी चांगल्या लोकांच्या हातात राहिली पाहिजे. कारण तिचा चांगला उपयोग होऊ शकतो.

नरक चतुर्थीला महाकालीची पूजा केली जाते. स्वत:च्या स्वार्थासाठी शक्ती खर्च करणारा दुर्योधन, दुसऱ्याच्या चरणी शक्ती ठेवणारा कर्ण आणि देवकार्यात शक्तीचे हवन करणारा अर्जुन या महाभारतातील तीन पात्रांना महर्षी व्यासांनी उत्कृष्टपणे आपल्यासमोर मांडले आहे. नरकचतुर्थीला कालचतुर्थी असेही म्हणतात. त्यामागे अशी कथा आहे की, नरकासूर नावाच्या राक्षसाने पृथ्वीवर अत्याचाराचे थैमान मांडले होते. त्याच्या अत्याचारापासून स्त्रियांचीदेखील सुटका झाली नव्हती. त्याने सोळा हजार स्त्रियांना बंदी करून ठेवले होते. तेव्हा भगवान श्रीकृष्णाने त्याचा वध करण्याचा विचार केला. श्रीकृष्णाच्या मदतीने सत्यभामेने नरकासूराचा वध करून स्त्रियांचा उद्धार केला. अमावस्येच्या त्या रात्री सर्व लोकांनी दिवे लावून आनंदोत्सव साजरा केला होता.

दिवाळी म्हणजे वैश्यांच्या (व्यापाऱ्यांच्या) हिशोब-वही पूजेचा दिवस! संपूर्ण वर्षाचे लेखा परिक्षण करण्याचा दिवस होय. या दिवशी मनुष्यानेही त्याच्या जीवनाचा लेखा-जोखा तयार केला पाहिजे. राग, द्वेष, मत्सर यांना दूर करून नवीन वर्षाच्या दिवशी प्रेम, श्रद्धा आणि उत्साह वाढविण्याचा प्रयत्न करावा.

बलिप्रतिपदा (पाडवा):

नवीन वर्षाला बलिप्रतिपदा असेही म्हटले जाते. वैदिक विचारांची उपेक्षा करून वर्णाश्रम व्यवस्थेला उध्वस्त करणाऱ्या बळीचा विष्णूने पराभव केला होता. म्हणून त्याच्या स्मरणार्थ बलिप्रतिपदा साजरी केली जाते. बळी दानशूर राजा होता. या दिवशी त्याच्या आठवणींना उजाळा दिला जातो.

दिवाळीच्या दिवशी लक्ष्मीकडे पूज्य दृष्टीने पहावे. भाऊबीजेच्या दिवशी समस्त स्त्रियांकडे आई किंवा बहिणीच्या नजरेने पाहिले पाहिजे. स्त्री ही आदरणीय आहे. मोह म्हणजे अंधकार! दीपोत्सव म्हणजे अज्ञान आणि मोहाच्या खोल अंधाराकडून ज्ञानाच्या प्रकाशाकडे प्रयाण करणे होय. दिवाळीला दिवे बाहेर जळतात. परंतु आपल्या मनात योग्य दीप प्रकट झाला पाहिजे. मनात अंधकार असल्यास बाहेर जळणारे दिवे निरर्थक ठरू शकतात. दीपक ज्ञानाचा प्रतीक आहे.

धनत्रयोदशी आणि धन्वंतरि जयंतीचे महत्त्व

आश्विन वद्य त्रयोदशी या तिथीला धनत्रयोदशी (धनतेरस) हा सण साजरा केला जातो. दीपावलीला जोडून येणाऱ्या या सणाच्या निमित्ताने नवीन सुर्वणालंकार विकत घेण्याची प्रथा आहे. व्यापारीवर्ग आपल्या तिजोरीचे पूजनही याच दिवशी करतात. धनत्रयोदशी म्हणजेच देवतांचा वैद्य धन्वंतरी देवता' यांची जयंती. या दिनाचे माहात्म्य या लेखातून जाणून घेऊया.

भावार्थ : ज्यामुळे आपल्या जीवनाचे पोषण सुरळीत चालू आहे, त्या धनाची या दिवशी पूजन करतात. येथे धन म्हणजे शुद्ध लक्ष्मी. श्रीसूक्तात वसू, जल, वायू, अग्नी आणि सूर्य यांना धनच म्हटले आहे. ज्या धनाला खरा अर्थ आहे, तीच खरी लक्ष्मी ! अन्यथा अलक्ष्मीमुळे अनर्थ घडतो.

वैशिष्ट्ये : हा दिवस व्यापारी लोकांसाठी विशेष महत्त्वाचा मानला जातो; कारण धनप्राप्तीसाठी श्री लक्ष्मीदेवीचे पूजन केले जाते. या दिवशी ब्रह्मांडात श्री लक्ष्मीदेवीचे तत्त्व प्रक्षेपित होत असते. त्यामुळे जिवाला श्री लक्ष्मीदेवी आणि नारायण यांची कृपा संपादन करता येते. ती कृपा जिवाच्या भावावर टिकून राहाते. आताच्या काळात साधकांना शक्तीची आवश्यकता आहे, तसेच व्यावहारिक सुखापेक्षा जगणे आणि आयुष्य टिकवणे महत्वाचे आहे. त्यामुळे साधना करणाऱ्या जिवासाठी हा दिवस महापर्वणी समजला जातो. साधनेसाठी अनुकूलता आणि ऐश्वर्य प्राप्त होण्यासाठी या दिवशी धनलक्ष्मीची पूजा करतात. वर्षभर योग्य मार्गाने धन कमवून वार्षिक उत्पन्नाचा १/६ भाग धर्मकार्यासाठी अर्पण करावा.

महत्त्व : या दिवसाला बोलीभाषेत धनतेरस असे म्हटले जाते. या दिवशी व्यापारी तिजोरीचे पूजन करतात. व्यापारी वर्ष दिवाळी ते दिवाळी असे असते. नव्या वर्षाच्या हिशोबाच्या वह्या या दिवशीच आणून त्यांचे पूजन करून वापरात आणल्या जातात.

धनत्रयोदशीच्या दिवशी नवीन सुवर्ण विकत घेण्याचा प्रघात आहे. त्यामुळे वर्षभर घरात धनलक्ष्मी वास करते. वास्तविक लक्ष्मीपूजनाच्या वेळी वर्षभराचा आयव्यय (जमाखर्च) द्यायचा असतो. त्या वेळी धनत्रयोदशीपर्यंत शिल्लक राहिलेली संपत्ती प्रभुकार्यासाठी व्यय केल्यास सत्कार्यात धन व्यय झाल्यामुळे धनलक्ष्मी शेवटपर्यंत लक्ष्मीरूपाने रहाते. धन म्हणजे पैसा. हा पैसा घामाचा, कष्टाचा, धवलांकित असलेला आणि वर्षभरात पै-पै करून जमा केलेला असावा. या पैशाचा न्यूनतम १/६ भाग प्रभुकार्यासाठी व्यय करावा, असे शास्त्र सांगते.
परात्पर गुरु पांडे महाराज

पूर्वी राजे वर्षाच्या शेवटी आपला खजिना सत्पात्री दान करून खाली करायचे. तेव्हा त्यांना धन्यता वाटायची. यामुळे जनता आणि राजा यांच्यातील संबंध हे कौटुंबिक स्वरूपाचे होते. राजाचा खजिना हा जनतेचा असून राजा त्याचा केवळ सांभाळ करणारा आहे. त्यामुळे जनता कर देतांना आडकाठी न करता देत असे. त्यामुळे साहजिकच परत खजिना भरत असे. सत्कार्यासाठी धनाचा विनियोग झाल्यामुळे आत्मबलही वाढत असे.

जीवनांतील अमुल्य तत्वे...!

सुखी जीवनाची खरी गुरूकिल्ली म्हणजे आयुष्यात अमुल्य तत्वांचा अधिक वापर करणे होय. अतिषय महतवाचा घटक म्हणजे आपली स्वतःची वेळ होय. जीवनात वेळे अभावी सर्व अर्थहिन आहे. आपण स्वतः कोणत्याही तत्वाची कधीही टिंगल करू नये, हा स्वतःचा अनादर होईल. आपल्याला ध्यैयपुर्ण, समाधानी जीवन जगावयाचे असेल तर वेळेचा आदर करणे महत्वाचे आहे हिच जीवनाची सफलता आपल्याला टिकविणे गरजेचे आहे. आपण वेळेचे नियोजन व्यवस्थितरित्या केल्यास कधीही त्रास होणार नाही व कामे वेळेवर झाल्यास दुसरे कार्य होण्यास मार्ग सुकर होईल. हेच समाधानी व्यवस्थितकरण होय. वेळेवर कोणतेही कार्य केल्यास आपल्या स्वतःला वेगळेपण प्राप्त होते. आयुष्यात एकदा वेळ गेली की, कधीही परत येत नसते. अर्थातच जीवन जगतांनी माणसाला वेळेचे भान असणे महत्वाचे नाही काय ?

वेळ : आपण कोणतेही कामे करीत असाल तर आपण स्वतः आठवडयातील, महिन्याची कामे कषी करावयाची हि आखणी महत्वाची आहे. या योजनाबध्द आखणीमुळे आपण स्वतः वेळेचा उपयोग केल्यास स्वतःची कामे त्रास न होता वेळेवर होतातच हे मात्र खरे! वेळेवर कामे केल्यास जीवनाला योग्य असा आकार, स्वतः चे व्यकितमत्वाचा विकास व्हायला सोयीस्तरपणे वाव मिळतो व आनंद निर्माण होतो हे मानवी जीवनाचे खरे गुपीत होय. खाया अर्थाने पाहू जाता क्षमता ही अफाट जरी असली तरीपण आपण वेळेवर कार्य केल्यास हि क्षमता अधिकच कार्यषील राहील व आपल्याला जीवनात वेगळेपण अनुभवयाला मिळेल. षिवाय, आपण स्वतःच आयुष्याचा मालक बनु शकतो हेच आयुष्याचे अमुल्य घटक आहे असे समजावे.

पैसा : जीवन जगतांना आपण स्वतः कमायीचे साधन पाहुन खर्च करणे महत्वाचे आहे. आपण आयुष्यात कुणाबरोबर स्पर्धा करता कामा नये, असे केल्यास स्वतःला पैसे पुरेनासे होऊन निराषा येत असते. आपण विद्यार्थी दक्षेत असतांना किंवा बाहेरगावी षिकत असतांना येणााया पैषाचे खर्च करण्याचे नियोजन केल्यास पैसा बरोबर पुरेल व परिवार सदस्यांना त्रास न होता षिक्षण पूणत्वाकडे जाण्यास मदत होईल व आनंद मिळेल. पैसा खर्च करतांना कोणत्या कामाला किती पैसे खर्च करावे किंवा कोणते कार्य अगोदर करावे, याचे नियोजन करणे महत्वाचे असते, तेव्हा आपल्या जीवनात यषस्वी होण्यास अधिक मदत होते. आपण नियोजन करतांना भविष्याची दूरदृष्टी ठेवुन योग्य आखणीबध्द पध्दतीने खर्चाचे नियोजन केल्यास आपल्याला स्वतःला पुरेनासे होईल व वेळेवर पैसा असल्यामुळे त्रास होणार नाही हे सामान्यातुन षिकण्यासारखे आहे. पैषाची नियोजनबध्द कामे केल्यास जीवनात अतिउत्तम, समाधान मिळाल्याषिवाय राहणार नाही या व्यतिरिक्त आनंदाची दारे आपल्या स्वतःसाठी नेहमी उघडीच राहील व त्यात समाधानाची ज्योत नेहमीच तेवत राहील. जीवनात स्वतः कष्ट करून कामे केल्यास पैसा आपल्याजवळ अखेरपर्यंत टिकुन राहील. अन्यथा वाम मार्गाने किंवा कुण्या व्यक्तिला त्रास देवुन मिळविलेला पैसा आपल्याजवळ टिकुन राहत नाही हे अनुभवाअंती सिध्द झालेले आहे हे मात्र खरे! पैषाचे नियोजन खाया अर्थाने सोयीस्तररित्या करणे अगत्याचे आहे.

संयम : जीवनात, आपल्या वाईट काळात आपली किंमत कमी करण्याचा प्रयत्न अनेकदा केला जातो, मात्र संयम राखला तर आपले अस्तित्व कोणीच संपवु, हिरावुन शकत नाही. त्यासाठी आपले संयमाला टिकविणे फार महत्वाचे आहे. कोणतीही गोष्ट करतांना थोडाफार संयम राखल्यास मनासारख्या गोष्टी होण्यास स्वतःलाच मदत होत असते व जीवनात आनंद निर्माण होईल संयम बाळगणे हा आपला मानवी जीवन जगण्याचा सर्वोत्तम भाग असला पाहीजे. जीवनात संयम हा गुण व योजनाबध्द सर्व कामाची आखणी केल्यास स्वतः ला समाधान मिळेल. आपण निरर्थक गोष्टींना फार महत्व न देता किंवा सोयीस्कररित्या तिलांजली दिल्यास व स्वतः नाराज न राहता संयम राखल्यास येणारे दिवस आनंदात राहील. स्वतः आपण कार्यक्षम राहा, काही कामात वेळा पाळणे गरजेचे, कोणतेही कार्य मन राहुन केल्यास यषासाठी संयम राखल्यास नवी उर्जा, नवी चेतना प्राप्त होऊन यष संपादन होईल! संयम हे आपल्या जीवनावर परिणाम साधणारी व आयुष्याला खाया अर्थाने आकार व उर्जा देणारी गोष्ट असुन त्याचा उपयोगाला प्राधान्य देणे आवष्यक आहे. हे तत्वज्ञान जीवन आनंदीत होण्याचे खरे मार्गदर्षक ठरू शकतात. चुक नसतांनाही केवळ वाद टाळावा म्हणुन घेतलेली माघार हे संयमाच फार मोठ प्रतिक आहे.

विश्वास : कौत्युक करणाऱ्या शेकडो व्यतिपेक्षा प्रोत्साहीत करणारी एक व्यक्ती सोबत असावी जी आयुष्यात सर्व नकारात्मकतेला पुरून उरेल पण यासाठी स्वतःवर विष्वास, दुसायावर विष्वास असणे महत्वाचे आहे. जीवनात काही गोष्टी संयम बाळगुन करावयाच्या असेल तर स्वतःवर कायम विष्वास ठेवणे फार गरजेचे आहे. आपल्या विचारामध्ये, स्वप्नामध्ये हरवुन गेलेल्या व्यक्तीच्या गर्दीत एकांकी वाटु नये यासाठी स्वतःवर, इतरावर, कुटुंबातील सदस्यावर व स्वतःच्या व्यक्तीवर विष्वास बाळगणे, ठेवणे आदराणे संयमाने वागणे हेच आनंदमय जीवनाचे खरे गणीत आहे. पण, विष्वास हा माणुसकीला धरून असावा त्यामुळे आयुष्यात गुंतागुंत होत नाही. स्वतःच्या मर्जीने केलेल्या कामावर कार्यावर थोडाफार विष्वास ठेवल्यास स्वतःलाच त्याची यष प्राप्ती झाल्याषिवाय राहणार नाही. आपल्याला वैभवाच्या षिखरावर जात असतांना आपल्या स्वतःच्या व्यक्तीवर खाया अर्थाने विष्वास हा ठेवावाच लागेल. भविष्यात संयम आणि विष्वास एकत्र नांदले तर स्वतःच्या व इतरांच्या आयुष्यात आनंदाची पर्वणी यायला वेळ लागणार नाही हे मात्र तेवढेच खरे! यासाठी आपण ईष्वराचे आभार मानायला हवे कि ज्यांनी हा देह पृथ्वीस्थलावर चांगले करण्यासाठी पाठविला? माणसाचे वागणे नितळ असलं की, त्याच प्रतिबिंब कुठेही आणि कितीही गर्दी असली तरी उठुनच दिसत. पण, यासाठी विष्वास या गोष्टीवर अपार श्रध्दा बाळगल्यास मन आनंदीत होते. अर्थातच, आनंदी राहण्यासाठी पैषाने कमविलेल्या वस्तुपेक्षा स्वभावाने कमावलेली माणसे जास्त सुख देतात हेच विष्वास ठेवल्याचे खरे यष आहे असे म्हणता येईल.

व्यतिमत्व : चांगले व्यतिमत्व, स्वभाव हा आनंदापेक्षाही मोठा असा आनंद आहे. तो त्यालाच मिळतो ..... ही जो स्वतःला विसरून इतरांना आनंदीत करतो हेच व्यतिमत्व विकासासाठी पायाभरणी करून मन यषाकडे नेऊन आनंदाचे दार नेहमी उघडत असतो. पण शरीर सुंदर असेल किंवा नसेल, मात्र शब्द आणि मन, स्वभाव व्यतिमत्व शुध्द असायला हवे. कारण, माणसाची सवय आहे की, तो चेहरा लवकर विसरतो पण शब्द आणि चांगले मन, व्यतिमत्व कधीच विसरत नाही. हाच चांगुलपणाचा मार्ग जिवनात मनाची बाळगल्यास यषाचे क्षेत्रफळाचा प्रवास करता येईल. व्यक्तिमत्वात नेहमी खरेपणा असणे आवष्यक आहे तोच ध्येयापर्यंत आपल्याला खाया अर्थाने पोहचु शकतो यासाठी व्यतिमत्वाचा विकास, सवय, चारित्र्य, सन्मान, हरवेपण, त्याग, संयम या विविधांगी गोष्टीचा संग्रह ठेवणे अत्यंत गरजेचा आहे तरच चांगला विकास साधुन आपण सर्व विकासाच्या दिषेने जाण्यास सक्षम असु. कारण माणुस कळायला माणुसकी लागते. चांगल जगायला सुंदर विचार लागतात. भरभरूण जगायला पैसा नाही, तर आयुष्य लागत हेच सुखी आणि व्यक्तीमत्व विकास आणि चांगल्या विचाराचे खाया अर्थाने एक प्रकारचे आयुष्याचे समीकरण आहे. पाठीवरचा ओझापेक्षा मनावरचं ओझ नेहमी जड असतं... ते हलकं करायचं म्हटलं की, झेलणारा देखील तितकाच आपलासा असावा लागतो.तरच आनंदी सुखी जीवनाचे चाके समांतररित्या पूढे-पूढे चालत राहणार हाच सुखी जीवनाचा प्रवास म्हणता येईल. जीवनांत सुख दुःखाच्या खडतर वाटेवरून जातांना माणसं मिळवायचे असतात, शत्रु वजा करायचे असतात, सुखानी गुणायचे असते दुःखानी भागायचे असते, त्यामधुन उरते, ती बाकी म्हणजे जीवनाचे, आयुष्याचे खरे समाधान हेच जीवन प्रवासाचे खरे सोबती असतात.

जाता जाता.... आपल्याला यषस्वी जीवनाची वाटचाल करतांना वेळ पैसा, संयम, विष्वास आणि व्यतिमत्व, स्वभाव इत्यादी विविधांगी अमुल्य घटकाकडे जातीने लक्ष देणे महत्वाचे आहे. तरच सुखी जीवनाचे स्वप्न साकार करता येईल. जीवन सुंदर आहे त्याची सुंदरता कायम ठेवण्यासाठी स्वतःचा स्वभावाने, व्यतिमत्वाने अधिक सुंदर करू शकतो यासाठी संयम हळवेपण त्याग, मानसिकता, आदर सन्मान, दुसायाच्या विचाराचे समर्थन, स्वतःच्या व्यतिसोबत चर्चा तसेच आचार विचाराचे मंथन या विविध गोष्टी स्वतः सोबत बाळगल्या की, जीवनातील यष आपलेच आहे, असे समजावे. परिस्थिती प्रमाणे बदलणारी माणसे सांभाळण्यापेक्षा, परिस्थिती बदलविणारी माणसे सांभाळा... आयुष्यात कधीही अपयष अनुभवायला मिळणार नाही तसेच जलद गतीने मिळणारे यष अहंकार निर्माण करतात तर उषिरा मिळणारे यष आपलं व्यतिमत्व तयार करतं. स्वतःसोबत जेव्हा दुसायाच्या मनाचा देखील जेथे विचार केला जातो, तिथेच माणुसकीचं सुंदर नात तयार होतं. हेच सुखी व समृध्द जीवनाचे कोड तसेच अमुल्य घटक आहे, असे म्हणणे रास्त ठरावे!

: शब्दांकन :
विजय सीताराम सोनारघरे
२४, उदयनगर, नागपूर
मो.नं. ९३२५७३३८३६

लक्ष्मीपूजन करण्याची पद्धत आणि महत्त्व

आश्विन अमावास्येच्या, म्हणजेच लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी सर्व मंदिरांत, दुकानांत, तसेच घराघरांत श्री लक्ष्मीपूजन केले जाते. आश्विन अमावास्येचा हा दिवस दीपावलीचा एक महत्त्वपूर्ण दिवस मानला जातो. सामान्यतः अमावास्या हा अशुभ दिवस म्हणून सांगितला आहे; परंतु दीपावलीतील ही अमावस्या शरद पौर्णिमा अर्थात कोजागिरी पौर्णिमेप्रमाणेच कल्याणकारी आणि समृद्धिदर्शक आहे. या दिवशी श्री लक्ष्मीपूजनासोबत अलक्ष्मी नि:सारणही केले जाते. लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी करावयाच्या कृतीमागील शास्त्र या लेखातून जाणून घेऊया.

१. इतिहास

लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी श्रीविष्णूने लक्ष्मीसह सर्व देवांना बळीच्या कारागृहातून मुक्त केले आणि त्यानंतर ते सर्व देव क्षीरसागरात जाऊन झोपले, अशी कथा आहे.

२. सण साजरा करण्याची पद्धत

प्रातःकाळी मंगलस्नान करून देवपूजा, दुपारी पार्वणश्राद्ध अन् ब्राह्मणभोजन आणि प्रदोषकाळी लतापल्लवींनी सुशोभित केलेल्या मंडपात लक्ष्मी, श्रीविष्णु इत्यादी देवता आणि कुबेर यांची पूजा, असा लक्ष्मीपूजन या दिवसाचा विधी आहे.

लक्ष्मीपूजन करतांना एका चौरंगावर अक्षतांचे अष्टदल कमल किंवा स्वस्तिक काढून त्यावर लक्ष्मीच्या मूर्तीची स्थापना करतात. काही ठिकाणी कलशावर ताम्हण ठेवून त्यावर लक्ष्मीच्या मूर्तीची स्थापना करतात. लक्ष्मीजवळच कलशावर कुबेराची प्रतिमा ठेवतात. त्यानंतर लक्ष्मी आदी देवतांना लवंग, वेलची आणि साखर घालून तयार केलेल्या गायीच्या दुधाच्या खव्याचा नैवेद्य दाखवतात. धने, गूळ, साळीच्या लाह्या, बत्तासे इत्यादी पदार्थ लक्ष्मीला वाहून नंतर ते आप्तेष्टांना वाटतात. मग हातातील चुडीने पितृमार्गदर्शन करतात. ब्राह्मणांना आणि अन्य क्षुधापीडितांना भोजन घालतात. रात्री जागरण करतात.

लक्ष्मीपूजनासाठी आवश्यक साहित्य उपलब्ध झाले नाही, तर जेवढे उपलब्ध आहे, त्या साहित्यात भावपूर्णरित्या पूजाविधी करावा. बत्तासे आदी साहित्य न मिळाल्यास, देवाला घरातील तूपसाखर, गूळसाखर किंवा एखादा गोड पदार्थ यांचा नेवैद्य दाखवावा.

लक्ष्मी कुणाकडे वास करते ?

आश्विन अमावास्येच्या रात्री जागरण करतात. पुराणांत असे सांगितले आहे की, आश्विन अमावास्येच्या रात्री लक्ष्मी सर्वत्र संचार करते आणि आपल्या निवासासाठी योग्य असे स्थान शोधू लागते. जिथे स्वच्छता, शोभा आणि रसिकता आढळते, तिथे तर ती आकर्षित होतेच; शिवाय ज्या घरात चारित्र्यवान, कर्तव्यदक्ष, संयमी, धर्मनिष्ठ, देवभक्त, तसेच क्षमाशील पुरुष आणि गुणवती अन् पतिव्रता स्त्रिया असतात, त्या घरी वास्तव्य करणे लक्ष्मीला आवडते.

३. लक्ष्मीपूजनाच्या दिवसाचे महत्त्व

सामान्यतः अमावास्या हा अशुभ दिवस म्हणून सांगितला आहे; पण त्याला अपवाद या अमावास्येचा आहे. हा दिवस शुभ मानला आहे; पण तो सर्व कामांना नाही; म्हणून या दिवसाला शुभ म्हणण्यापेक्षा आनंदी दिवस म्हणणे योग्य !

४. श्री लक्ष्मीदेवीला करावयाची प्रार्थना

जमा-खर्चाच्या हिशोबाची वही लक्ष्मीसमोर ठेवायची आणि प्रार्थना करायची, हे लक्ष्मी, तुझ्या आशीर्वादाने मिळालेल्या धनाचा उपयोग आम्ही सत्कार्यासाठी आणि ईश्वरी कार्य म्हणून केला आहे. त्याचा ताळमेळ करून तुझ्यासमोर ठेवला आहे. त्याला तुझी संमती असू दे. तुझ्यापासून मी काही लपवून ठेवू शकत नाही. जर मी तुझा विनियोग योग्य प्रकारे केला नाही, तर तू माझ्या जवळून निघून जाशील, याची मी सतत जाणीव ठेवतो. तेव्हा हे लक्ष्मीदेवी, माझ्या खर्चाला संमती देण्यासाठी भगवंताजवळ तू माझी शिफारस कर; कारण तुझ्या शिफारशीशिवाय तो त्याला मान्यता देणार नाही. पुढील वर्षीही आमचे कार्य सुरळीत पार पडू दे.

५. लक्ष्मीपूजनाच्या दिवशी रात्री केर का काढतात ?

अलक्ष्मी नि:सारण

महत्त्व : गुण निर्माण केले तरी दोष नाहीसे झाले, तरच गुणांना महत्त्व येते. येथे लक्ष्मीप्राप्तीचा उपाय झाला, तसेच अलक्ष्मीचा नाशही झाला पाहिजे; म्हणून या दिवशी नवीन केरसुणी विकत घेतात. तिला लक्ष्मी म्हणतात.

कृती : मध्यरात्री नवीन केरसुणीने घरातील केर सुपात भरून तो बाहेर टाकावा, असे सांगितले आहे. याला अलक्ष्मी (कचरा, दारिद्र्य) नि:सारण म्हणतात. एरव्ही कधीही रात्री घर झाडणे वा केर टाकणे करायचे नसते. फक्त या रात्री ते करायचे असते. कचरा काढतांना सुपे आणि दिमडी वाजवूनही अलक्ष्मीला हाकलून लावतात.

६. लक्ष्मीची पूजा करतांना अक्षतांचे अष्टदल कमल किंवा स्वस्तिक का काढावे ?

आश्विन अमावास्येच्या दिवशी केल्या जाणाऱ्या श्री लक्ष्मीपूजनाच्या वेळी अक्षतांनी बनवलेले अष्टदल कमल किंवा स्वस्तिक यांवरच श्री लक्ष्मीची स्थापना केली जाते. सर्व देवतांची पूजा करतांना त्यांना अक्षतांचे आसन दिले जाते. अन्य देवतांच्या तुलनेत श्री लक्ष्मीदेवीचे तत्त्व अक्षतांमध्ये ५ टक्के जास्त प्रमाणात आकृष्ट होते; कारण अक्षतांत श्री लक्ष्मीच्या प्रत्यक्ष सगुण गुणात्मक, म्हणजेच संपन्नतेच्या लहरी आकृष्ट करण्याची क्षमता असते. अक्षतांमध्ये तारक आणि मारक लहरी ग्रहण करून त्यांचे संचारण करण्याची क्षमता असल्याने लक्ष्मीची पूजा करतांना अक्षतांचे अष्टदल कमल किंवा स्वस्तिक काढावे. स्वस्तिकामध्ये निर्गुण तत्त्व जागृत करण्याची क्षमता असल्याने श्री लक्ष्मीच्या आसनाच्या स्वरूपात स्वस्तिक काढावे.

७. लक्ष्मी चंचल आहे, असे म्हणण्याचे कारण

एखाद्या देवतेची उपासना केली की, त्या देवतेचे तत्त्व उपासकाकडे येते आणि त्यानुसार लक्षणे दिसतात, उदा.श्री लक्ष्मीची उपासना केली की, धनप्राप्ती होते. उपासना कमी झाली, अहं जागृत झाला की, देवतेचे तत्त्व उपासकाला सोडून जाते. अशाच कारणांमुळे श्री लक्ष्मी उपासकाला सोडून जाते. तेव्हा स्वतःची चूक मान्य न करता व्यक्ती म्हणते, लक्ष्मी चंचल आहे. येथे लक्षात घेण्यासारखे सूत्र हे की, लक्ष्मी चंचल असती, तर तिने श्रीविष्णूचे चरण केव्हाच सोडून दिले असते.
परात्पर गुरु डॉ. जयंत आठवले

संदर्भ : सनातन संस्थेचा ग्रंथ सण, धार्मिक उत्सव आणि व्रते

संकलन : **सौ. अंजली पाध्ये, नागपूर**
संपर्क : ९९७५५ ३६९०६

मस्त साबुदाणा भेळ

झटपट रेसिपी

दोस्तांनो, उपवासाला साबुदाण्याची खिचडी बनवली जाते. हा झटपट होणारा पदार्थ आहे. पण प्रत्येक वेळी साबुदाणा खिचडी खाऊन खूप कंटाळा येतो. उपवासाचे इतर पदार्थ वेळखाऊ असतात. अशावेळी झटपट होणारी साबुदाणा भेळ ट्राय करून बघा.

सामग्री: अर्धा कप साबुदाणा, एक बटाटा, दाण्याचं कूट एक चमचा, थोडे काजू, एक चमचा लिंबाचा रस, सैंधव मीठ, दोन चमचे शेंगदाणा तेल, बटाट्याचा फराळी चिवडा, चिरलेली कोथिंबिर.

कृती: साबुदाणा धुवून दोन ते तीन तास भिजवून ठेवा. बटाट्याचे छोटे तुकडे करून घ्या. आता गॅसवर कढई ठेवा. त्यात तेल घाला. तेल थोडं गरम झाल्यावर त्यात बटाटे

घालून सोनेरी रंगावर तळून घ्या. काजूचे तुकडे करून घ्या. आता कढईत काजूचे तुकडे आणि शेंगदाणे घालून तळून घ्या. बटाटे, काजू आणि शेंगदाणे एका भांड्यात काढून ठेवा. आता याच तेलात साबुदाणा परतून घ्या. आता हा साबुदाणा भांड्यात काढा. त्यात तळलेले बटाटे, काजू आणि शेंगदाणे घाला. चवीनुसार मीठ घाला. त्यात बटाट्याचा चिवडा घालून हलवून घ्या. वरून कोथिंबिर घाला. आता लिंबाचा रस घालून मिक्स करा. यात डाळिंबाचे दाणेही घालता येतील.

जोश

शेर की जुबानी

एक परवाह ही बताती है कि ख्याल कितना है, वरना कोई तराजू नहीं होता, रिश्तों में।	जिंदगी गुजर जाए, पर दोस्ती कम ना हो, याद हमें रखना चाहे पास हम ना हो।	काश दिल की आवाज में इतना असर हो जाए, हम याद करें और उसको खबर हो जाए।

...अन्यथा लवकर म्हातारे व्हाल

फिटनेस फंडा

दोस्तांनो, व्यायामामुळे तुम्ही तंदुरुस्त होता. वय वाढण्याची प्रक्रिया मंदावते. सकाळी छान ताजंतवानं वाटतं. हे जरी खरं असलं तरी काही चुकांमुळे तुम्ही खूप लवकर म्हातारे दिसू लागता. व्यायाम करताना कोणत्या चुका होतात? जाणून घेऊ.

* व्यायाम करताना शारीरिक स्थितीचा विचार करा. जीममध्ये व्यायाम करताना चुकीच्या पद्धतीने उभं राहिल्याने, वाकल्याने तुम्हाला त्रास होऊ शकतो. यामुळे पाठीच्या कण्याला बाक येतो. मग तुम्ही वाकून चालू लागता. हे टाळण्यासाठी व्यायाम करताना शरीराच्या स्थितीकडे लक्ष द्या. चुकीच्या शारीरिक स्थितीमुळे तुम्ही म्हातारे दिसू लागता.

* कार्डिओ हा खूप चांगला व्यायामप्रकार असला तरी त्याच्या अतिरेकाने शरीराचं नुकसान होऊ शकतं. विशिष्ट वयानंतर हाडं आणि स्नायूंना पुरेसा व्यायाम मिळाला नाही तर त्यांच्या कार्य मंदावतं. तसंच १८ ते ५० या वयोगटातल्या व्यक्तींनी वेट लिफ्टिंग आणि स्ट्रेंथ ट्रेनिंग करावं, असं एक संशोधन सांगतं. स्ट्रेंथ ट्रेनिंगमुळे स्नायूंना बळकटी मिळते. शिवाय कॅलरीही खर्च होतात.

* 'हाय इंटेंसिटी इंटरवल ट्रेनिंग' गरजेचं आहे. या व्यायामामुळे वय वाढण्याची प्रक्रिया मंदावते. शारीरिक क्षमताही वाढते. या सगळ्यामुळे आपण बराच काळ तरुण रहातो.

* शरीर ताणण्याच्या व्यायामाकडे दुर्लक्ष करू नये. व्यायामाआधी आणि नंतर शरीर ताणायला हवं. शरीर ताणण्याचे व्यायाम केले नाहीत तर स्नायू आणि त्यातल्या टिश्यूंवर अकारण ताण येतो. तसंच या व्यायामामुळे शरीर लवचिक होतं आणि व्यायाम करताना त्रास होत नाही.

* सतत जीममध्ये व्यायाम करत राहिल्याने आपण तंदुरुस्त राहू हा समज चुकीचा आहे. व्यायामाप्रमाणेच शरीराला विश्रांतीचीही गरज असते. स्नायूंची झीज भरून काढण्यासाठी शरीराला वेळ देणं गरजेचं आहे. त्यामुळे एखादा दिवस विश्रांती घ्या.

सुजीतकुमारच्या यशाची सांगीतिक किनार

अचिव्हर

बिहारमधील सुजीत कुमार यांनी फक्त ५० हजार रुपयांमध्ये मेहनतीने आणि आवडीने संगीतजगतात ठसा उमटवला आहे. सुजीतने छोट्या गुंतवणुकीतून स्टुडिओ सुरू केला होता. पुढे धाडसाने आणि समर्पणभावनेतून काम केल्यामुळे त्याचा हाच 'राधिका स्टुडिओ' कोसी प्रदेशातील एक प्रसिद्ध नाव बनले आहे. हा स्टुडिओ सुजीतची यशोगाथाच नाही तर अनेक तरुण प्रतिभावान कलाकारांच्या स्वप्नांना एक व्यासपीठदेखील प्रदान करतो.

सुजीतला लहानपणापासूनच संगीताची आवड आहे. संगीत शिकण्यासाठी त्याने अनेक राज्यांमध्ये प्रवास केला आहे. त्याला नवोदित कलाकारांना शिकवू शकेल अशा एका स्टुडिओच्या उभारणीची आस होती. परंतु निधीअभावी

स्टुडिओ उघडण्यात अडचणी आल्या. कसेबसे ५५ हजार रुपये उभे करता आले. मात्र स्थानिक कलाकारांसाठी आज हाच स्टुडिओ वरदान ठरला आहे. सहरसा येथील नया बाजार बायपास रोडवर असणारा हा स्टुडिओ अनेकांना घडवतो. येथे केवळ हजार रुपयांमध्ये गाणे रेकॉर्ड करता येते तर नवीन स्वर तयार करण्यासाठी तीन हजार रुपये खर्च येतो. कोसी प्रदेशात असा परवडणारा स्टुडिओ दुर्मीळ म्हणावा लागेल. जिल्ह्यातील हा पहिलाच असा स्टुडिओ आहे जिथे उच्च दर्जाच्या रेकॉर्डिंगसोबतच नवीन कलाकारांना योग्य दिशा दिली जाते.

आपल्या वाटचालीबद्दल सुजीत म्हणतो, कलाकारांच्या कौशल्यांना चालना देणे आणि त्यांना देशात तसेच परदेशात ओळख मिळवून देणे हेच माझे उद्दिष्ट आहे. या स्टुडिओने अनेक लहान-मोठ्या गायकांना संधी दिली असून ते संगीत जगतात नाव चमकवत आहेत. सुजीत आता कोट्यवधी रुपयांच्या मालमत्तेचा मालक आहे. स्वाभाविकच तो अनेकांसाठी एक उदाहरण बनला आहे. सुरुवातीच्या काळात त्याने अनेक अडचणींचा सामना केला पण धैर्याने व्यवसायात झेप राहिली. आज त्याने अनेक ठिकाणी जमीन खरेदी केली असून एक आलिशान घरदेखील बांधले आहे.

टेक्नो टॉक

राऊटरचा वेग वाढवायचाय?

आजकाल प्रत्येक घरात वाय-फाय राउटर असतो; परंतु इंटरनेट स्पीडबद्दल तक्रारीही बऱ्याच असतात. इंटरनेट स्पीड कमी झाल्यास व्हिडीओ स्ट्रीमिंगमध्ये व्यत्यय येणे, वेबपेज उघडण्यास विलंब आणि वारंवार नेटवर्क डिस्कनेक्ट होणे आदी समस्या सतावतात. बऱ्याचदा लोक कंपनीची सेवा चांगली नाही... असे म्हणत वैतागतात. परंतु यामागील खरे कारण घरात चुकीच्या ठिकाणी राउटर ठेवणे आणि त्याच्या जवळ ठेवलेल्या वस्तूमध्येही दडलेले असू शकते. वाय-फाय रेडिओ वेव्सवर काम करतो. त्यामुळेच राउटरजवळ मोठे आरसे असतील तर सिग्नल रिफ्लेक्ट होऊ शकतात आणि दिशा बदलून कव्हरेज कमी होते. त्याचप्रमाणे लोखंड-स्टीलदेखील रेडिओ वेव्सना ब्लॉक करतात. अशा वस्तू जवळ असल्यास नेटवर्क कमकुवत होते. हे लक्षात घेता राउटर कधीही काचेच्या किंवा धातूच्या वस्तूंजवळ ठेवू नये. स्पीकर्स, माऊस, की बोर्ड सारख्या ब्लूटूथ डिव्हाइसेसचाही वाय-फायवर परिणाम होतो. ब्लूटूथ आणि वाय-फाय दोन्ही २.४ गीगाहर्ट्झ फ्रिक्वेन्सीवर चालतात. त्यामुळे वायफाय स्पीडमध्ये व्यत्यय वाढतो आणि इंटरनेटचा वेग कमी होतो. हे टाळण्यासाठी ब्लूटूथ गॅझेट्सपासून राउटर काही अंतरावर ठेवणे चांगले.

स्मार्ट टॉक

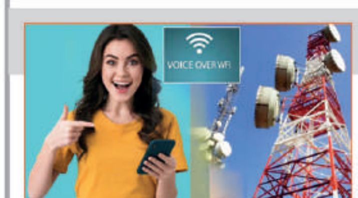

...तरी कॉल करता येणार

'भारत संचार निगम लिमिटेड' (बीएसएनएल) ने ग्राहकांसाठी एक आकर्षक आणि नावीन्यपूर्ण सेवा सुरू केली आहे. 'व्हीओवायफाय कॉलिंग' ने आता 'बीएसएनएल' ग्राहकांना मोबाइल नेटवर्क नसतानाही 'वायफाय' किंवा ब्रॉडबँडच्या मदतीने स्पष्ट आणि अखंडित कॉलिंगचा अनुभव घेता येणार आहे. ही सेवा सध्या दक्षिण आणि पश्चिम भारतातील ग्राहकांसाठी उपलब्ध असून लवकरच देशभरात त्याचा विस्तार होणार आहे. विशेष बाब म्हणजे ही सेवा सर्व बीएसएनएल ग्राहकांसाठी पूर्णपणे मोफत आहे. 'बीएसएनएल'ने २५ व्या वर्धापनदिनानिमित्त ही सेवा सुरू केली आहे. दूरसंचार विभागाचे सचिव नीरज मित्तल यांनी नुकतेच या सेवेचे सॉफ्ट लॉन्च केले. 'व्हीओवायफाय' सेवेमुळे ग्राहकांना घरात किंवा कमी नेटवर्क असणाऱ्या भागातही वायफायद्वारे कॉल करता येणार आहे. यासाठी फक्त 'व्हीओवायफाय' सपोर्ट करणारा स्मार्टफोन आवश्यक आहे जो बहुतांश आधुनिक अँड्रॉइड आणि आयफोनमध्ये आधीपासून उपलब्ध असतो. 'बीएसएनएल'ने याशिवाय देशभरात फोर जी नेटवर्कचा विस्तारही केला आहे. कंपनीने एक लाखांहून अधिक मोबाइल टॉवर्स उभारले असून आणखी ९७ हजार पाचशे टॉवर्स उभारण्याची योजना आहे. मुंबईत फोर जी आणि ई-सीम सेवाही सुरू झाल्या आहेत. या सर्व घडामोडी 'बीएसएनएल'ला जिओ, एअरटेल आणि व्होडाफोन-आयडियासारख्या खासगी कंपन्यांशी स्पर्धा करण्यासाठी तयार करत आहेत.

करिअरसाठी योग्य कोर्स निवडा

हे लक्षात घ्या

करिअरसाठी किंवा शिक्षणासाठी मुख्य अभ्यासक्रमाबरोबर पूरक प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम निवडताना काही गोष्टी लक्षात ठेवा.

* **स्पष्ट उद्देश ठरवा :** तुम्हाला कोर्स नोकरीसाठी, व्यवसायासाठी की ज्ञानासाठी निवडायचा आहे हे उद्देश स्पष्ट असेल तर योग्य कोर्स निवडणे सोपे जाते.

* **संशोधन करा :** तुमच्या इंडस्ट्रीमध्ये सध्या कोणत्या कौशल्यांची मागणी आहे ते पाहा. (उदा., डेटा नालिटिक्स, डिजिटल मार्केटिंग, वेब डेव्हलपमेंट, प्रोजेक्ट मॅनेजमेंट, कोडिंग, ग्राफिक डिझाइन इ.). त्यानुरुप प्रसिद्ध आणि विश्वासार्ह संस्थांचे अभ्यासक्रम शोधा.

* **आढावा घ्या :** आधीच्या विद्यार्थ्यांचे रिव्ह्यूज वाचून कोर्सची गुणवत्ता समजून घ्या. कोर्समध्ये प्रत्यक्ष काय शिकवले जाणार आहे ते सिलॅबसवरून तपासा.

* **वेळेचे व्यवस्थापन :** कोर्ससाठी आठवड्यातून किती तास द्याल ते आधीच ठरवा. एक नियमित वेळापत्रक बनवा आणि त्याच्याशी जुळवून घ्या.

* **सक्रिय सहभाग :** फक्त व्हिडिओ पाहून कोर्स पूर्ण करू नका. प्रॅक्टिकल साइनमेंट्स, क्विझेस आणि फोरममध्ये सक्रियपणे भाग घ्या. हे शिकण्याच्या प्रक्रियेसाठी खूप महत्त्वाचे आहे.

* **प्रमाणपत्राचा योग्य वापर करा :** अभ्यासक्रम पूर्ण झाल्यावर मिळालेले सर्टिफिकेट लिंक्डेन प्रोफाइलवर जोडा. इंटरव्ह्यूदरम्यान तुम्ही हे नवीन कौशल्य शिकल्याचा उल्लेख करू शकता.

इन्स्टाग्रामचे मॅप फीचर

जाणून घ्या

इंस्टाग्रामने भारतीय वापरकर्त्यांसाठी एक नवे आणि रोमांचक मॅप फीचर आणले आहे. ते रिअल टाइम लोकेशन शेअर करण्याची सुविधा देते. हे फीचर ऑगस्टमध्ये जागतिक स्तरावर लॉन्च झाले होते. आता ते भारतातही उपलब्ध आहे. हे फीचर तुम्हाला जवळपासच्या पार्ट्या, कार्यक्रम आणि ट्रेंडिंग ठिकाणांची माहितीही देईल.

या मॅपद्वारे तुम्ही कॅफे, लोकप्रिय ठिकाणे किंवा मित्रांच्या प्रवासाशी संबंधित पोस्ट, रील्स व स्टोरीज पाहू शकता. उदाहरणार्थ, तुमच्या शहरात कोणत्या ठिकाणी खास प्रोग्राम होत आहेत किंवा कोणती जागा ट्रेंडिंग आहे, याची रिअलटाइम माहिती इथे मिळेल. हे फीचर स्नॅपचॅटप्रमाणेच आहे; पण इंस्टाग्रामने यात काही खास वैशिष्ट्ये जोडली आहेत. अर्थात हे गुगल किंवा ॲपल मॅप्ससारखे नेव्हिगेशनसाठी नाही तर इंस्टाग्राम ॲपमधील एक स्वतंत्र फीचर आहे.

गोपनीयतेच्या दृष्टीने इंस्टाग्रामने यात विशेष काळजी घेतली आहे. डीफॉल्ट सेटिंगनुसार लोकेशन शेअरिंग बंद असते. तुम्हाला ते स्वतः चालू करावे लागेल. त्याचबरोबर एक इंडिकेटर तुम्हाला लोकेशन शेअर होत आहे की नाही हे दाखवेल; पण लक्षात ठेवा एकदा लोकेशन शेअरिंग सुरू केले तर ते बंद करेपर्यंत सुरू राहील.

या फीचरमुळे इंस्टाग्रामचा अनुभव मजेदार तर होणारच आहे; पण एक छोटीशी चूकही तुम्हाला महागात पडू शकते हे लक्षात घ्यायला हवे. लोकेशन सेटिंग सुरू करताना चूक झाली तर तुमची माहिती नको त्या कनेक्शनंसोबतही शेअर होऊ शकते. त्यामुळे गोपनीयतेची काळजी घेण्यासाठी सेटिंग्ज तपासायला विसरू नका.

स्टाईल मंत्रा

दाढी कोरण्याबरोबरच रंगसंगतीलाही प्राधान्य

सणासुदीच्या हंगामात तरुणांचे एकमेव आकर्षण केवळ पोशाख, शूज आणि बाईक नाहीत. सध्या दाढीची फॅशन प्रचलित आहे. विविध सलूनमधील तरुण हेअरस्टाइलसह वेगवेगळ्या दाढीच्या लूकवर लक्ष केंद्रित करत आहेत. आजकाल तरुणांना दाढीचे विंटेज किंवा व्ही-आकार आवडतात.

खरं तर, ही शैली जुन्या काळातील राजे आणि सम्राटांशी जोडली जात आहे. या शैलीमध्ये, दाढी हनुवटीवर अधिक ठळकपणे दिसते तर चेहऱ्याच्या उर्वरित भागावर कमी दिसते. यात बरगंडी आणि सोनेरी कलरिंगला प्राधान्य दिले जात आहे. तरुण दाढीच्या मऊपणावर लक्ष केंद्रित करत आहेत. दाढी मऊ ठेवण्यासाठी तरुणांनी स्मूथिंग आणि स्टायलिंग उत्पादने वापरण्यास सुरुवात केली आहे. यासाठी प्रथिने, सीरम, शॅम्पू, तेल आणि कंडिशनर यासारख्या उत्पादनांचा वापर केला जात आहे. आता दाढीचे विशिष्ट शॅम्पू, कंडिशनर आणि कंगव्यांची मागणीही वाढत आहे. दाढी राखण्यासाठी तरुण स्पाकडे वळत आहेत. दाढीशी जुळणारे हेअरस्टाईलदेखील आकर्षक लूक देण्यास कारक ठरत आहे.

तिच्या पालकांचा विरोध आहे!

मॅच मेकिंग

मी २८ वर्षांचा तरुण असून गेल्या चार वर्षांपासून रिलेशनशीपमध्ये आहे. आमच्या दोघांच्या नात्यात जातीचा अडसर आहे. आमची जात वेगळी असल्यामुळे तिच्या घरच्यांच्या आमच्या नात्याला विरोध आहे. आमच्या नात्याबद्दल कळल्यानंतर तिच्या घरच्यांची तिच्याशी अबोला धरला आहे. माझ्या घरातून वडिलांचा पाठींबा आहे. पण मैत्रिणीचे पालक खूपच जुन्या विचारांचे असल्याने त्यांनी तिला सक्त ताकीद दिली आहे. माझ्याशी संपर्क ठेवला तर ते तिचं बाहेर जाणंच बंद केलं जाणार आहे. त्यामुळे तिनेही हे नातं संपवायचं ठरवलं आहे. पण आमचं एकमेकांवर खूप प्रेम आहे. एकमेकांपासून दूर जाण्याचा विचार आम्ही करू शकत नाही. अशा परिस्थितीत मी काय करू?

उत्तर : तुमचं नातं खूपच गुंतागुंतीचं होऊन बसलं आहे. अशा परिस्थितीत तिच्या पालकांना समजावून सांगणं गरजेचं आहे. यासाठी कोणीतरी पुढाकार घ्यायला हवा. तुझ्या मैत्रिणीला पालकांशी बोलायची भीती वाटत असेल तर नात्यातल्या काही लोकांना याची जबाबदारी देता येईल. नात्याला असणारा विरोध ही बाब फारच नाजूक आहे. मुलीच्या पालकांचं मन वळवण्यासाठी बरीच मेहनत करावी लागेल. तुम्हाला धीर धरावा लागेल. त्यांची समजूत घालणं नक्कीच सोपं नाही.

हंपीला जाताय, मग दोन दिवस काढाच

भटकंती

हंपी इतिहास, शिल्पकला आणि निसर्ग यांचा संगम असणारं अद्भुत स्थळ आहे. इथे सुमारे ३०० पेक्षा अधिक प्राचीन मंदिरे आहेत. पण तुमच्याकडे केवळ दोन दिवसांचा वेळ असेल तर काही निवडक ठिकाणंच प्लान करा. या स्थळांचे दर्शन तुमचा प्रवास संस्मरणीय बनवतील.

* **विरुपाक्ष मंदिर-** दिवसाची सुरुवात हंपीतील सर्वात प्राचीन आणि प्रसिद्ध विरुपाक्ष मंदिरापासून करा. येथे लक्ष्मी नावाची हत्तीण आहे, जी भक्तांना आशीर्वाद देते.

* **सास्तीवेकाळू गणेश आणि कडेलिकालू गणेश-** विरुपाक्ष मंदिराच्या जवळच दोन भव्य गणेश मूर्ती असून त्या दगडात कोरलेल्या आहेत. त्यांची शिल्पकला डोळ्याचं पारणं फेडणारी आहे.

* **हंपी बाजार आणि मोनोलिथिक नंदी-** त्याच भागात तुम्ही हंपी बाजाराचे भग्नावशेष पाहू शकता. येथे एक भव्य मोनोलिथिक नंदी (बैल) आहे तो सहज लक्ष

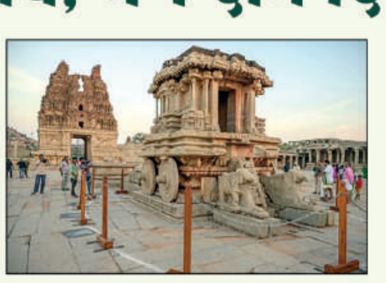

वेधून घेतो.

* **मातंग हिल (सनसेट पॉईंट)-** जेवणानंतर तुम्ही मातंग डोंगरावर जाऊ शकता. ही १५-२० मिनिटांची चढण आहे. येथून दिसणारा सूर्यास्त म्हणजे स्वर्गीय अनुभव आहे. येथून दिसणारं संपूर्ण हंपी सोनसळी प्रकाशात न्हालेलं पाहणं तुम्ही कधीच विसरणार नाही.

* **अंजनाद्री पर्वत-** दुसऱ्या दिवशी सकाळी लवकर उठून अंजनाद्री डोंगरावर जा. हे हनुमानाची जन्मभूमी मानला जाते. फक्त १५ मिनिटांत शिखरावर पोहोचता येतं. तिथून दिसणारा सूर्योदय अविस्मरणीय असतो.

* **विठ्ठल मंदिर आणि रथ-** नंतर पहा विठ्ठल मंदिर, जे हंपीचं हायलाईट आहे. इथलाच प्रसिद्ध रथ आपल्या ५० रुपयांच्या नोटेवर आहे. मंदिर परिसर विस्तृत आणि सौंदर्यपूर्ण आहे.

* **रॉयल सेंटर-** विठ्ठल मंदिराजवळच रॉयल सेंटर असून तिथे राजा वास्तव करत होता. येथे पुष्करणी, म्युटनामी डिब्बा, यासारखी महत्त्वाची ठिकाणं आहेत.

* **बडविलिंग आणि उग्र नरसिंह-** पुढे भेट द्या बडविलिंग (शिवलिंग) आणि उग्र नरसिंह मूर्तीला. या दोन्ही अतिशय देखण्या आणि प्रभावी शिल्पकृती आहेत.

* **कृष्ण मंदिर-** अतिशय शांत आणि वास्तुशिल्पाने समृद्ध असलेलं हे मंदिर तुम्हाला नक्की आवडेल. इतिहासप्रेमींसाठी ही एक पर्वणी आहे.

* **अच्युतराया मंदिर व हेमाकुट डोंगर-** संध्याकाळी जा अच्युतराया मंदिर बघायला. येथे पर्यटकांची गर्दी कमी असते. त्यामुळे शांत वातावरणात मंदिर आणि आजूबाजूचा परिसर अनुभवता येतो. हवं असल्यास येथे एखादी बुलॉक कार्ट राइडसुद्धा करता येते.

फॅशनविश्वाची वेधक वाट

करिअर

फॅशनच्या दुनियेत करिअर करायचं असेल तर योग्य कॉलेज आणि कोर्स निवडणं गरजेचं आहे. ग्लॅमर, क्रिएटिव्हिटीसोबतच या क्षेत्रात उत्तम संधी आहेत. इथं डिग्री मिळताच उत्तम प्लेसमेंटची शक्यता असते. फॅशनविश्वामध्ये यश मिळवण्यासाठी केवळ कौशल्यच नव्हे, तर योग्य शैक्षणिक आधारही आवश्यक असतो. ही महाविद्यालयं केवळ सर्जनशील कल्पनाच वाढवत नाहीत तर व्यावहारिक ज्ञान आणि उद्योग एक्सपोजरदेखील देतात. यामुळेच या कॉलेजांमधून पदवी मिळविणाऱ्या उमेदवारांना नोकरीच्या उत्तम संधी मिळतात. आज अशाच काही शिक्षणसंस्थांची माहिती घेऊ या.

नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी (निफ्ट)

'नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी' (निफ्ट) ही भारतातील या क्षेत्राशी संबंधित सर्वात प्रतिष्ठेची संस्था आहे. तिचे देशभरात १८ कॅम्पस असून येथे बॅचलर ऑफ डिझाइन (बी.डी.एस.), मास्टर ऑफ डिझाइन (एम.डी.एस.) आणि फॅशन मॅनेजमेंटसारखे नानाविध अभ्यासक्रम राबवले जातात. या कॉलेजची फी वर्षाला सुमारे तीन ते सहा लाख रुपये असून

निफ्ट प्रवेश परीक्षेच्या आधारे येथे प्रवेश दिला जातो.

एमिटी स्कूल ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी

'एमिटी स्कूल ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी' हा एमिटी विद्यापीठाचा एक भाग असून तिथे 'फॅशन डिझाइन' आणि 'फॅशन टेक्नॉलॉजी'चे अभ्यासक्रम राबवले जातात. येथे विद्यार्थ्यांना थिअरी आणि प्रॅक्टिकल या दोन्हीमध्ये प्रावीण्य दिले जाते. या संस्थेची फी वर्षाला सुमारे तीन ते सहा लाख रुपये असून निवड प्रक्रियेत गुणवत्ता आणि मुलाखतीचा समावेश आहे.

पर्ल अकादमी

'पर्ल अकादमी' ही एक अग्रगण्य खासगी फॅशन संस्था असून तिथे फॅशन डिझाइन, कम्युनिकेशन डिझाइन आणि स्टायलिंग यासारखे अभ्यासक्रम आहेत. इथे इंडस्ट्री एक्सपोजर आणि एक्स्पर्ट ट्रेनरच्या मदतीने विद्यार्थ्यांना प्रॅक्टिकल नॉलेज मिळते. दरवर्षी सुमारे चार ते आठ लाख रुपये शुल्कदर असून प्रवेश परीक्षा आणि मुलाखतीच्या माध्यमातून येथे प्रवेश दिला जातो.

या टॉप महाविद्यालयांमध्ये फॅशनशी संबंधित अभ्यासक्रमांचा कालावधी तीन-चार वर्षे (अंडरग्रॅज्युएट) आणि दोन वर्ष (पदव्युत्तर) असा असतो. महाविद्यालयानुसार शुल्काची रेंज वेगवेगळी असते; पण अभ्यासात केलेली ही गुंतवणूक करिअरचा भक्कम पाया रचण्यास मदत करते. पदवी पूर्ण होताच मोठमोठ्या आस्थापनांमध्ये काम करण्याची संधी मिळते. कॉलेजांमध्ये प्रवेश प्रक्रिया ऑनलाइन पद्धतीने पार पडते. संस्थांच्या अधिकृत संकेतस्थळावर सविस्तर माहिती, अर्ज फॉर्म आणि शुल्करचनेशी संबंधित तपशील उपलब्ध आहेत. तुम्ही थेट या गोष्टी पाहू शकतात.

अकोट वासीयांना दिवाळीच्या
हार्दिक शुभेच्छा
:: शुभेच्छुक ::
विनोद कपले
माजी नगरसेवक

सत्य मांडणाऱ्यांवर अर्बन नक्षलवादाचा ठप्पा

■ महासागर प्रतिनिधी
यवतमाळ, दि. १९ :

राज्यातील पोलिसांनाच राजकीय प्रशिक्षण देऊन कायदा व सुव्यवस्थेची यंत्रणा भेदभावपूर्ण राबविली जात आहे. सत्य मांडणाऱ्यांवर अर्बन नक्षलवादी असा ठप्पा लावला जातोय. ही बाब लोकशाहीसाठी अत्यंत भयावह आहे, असे स्पष्ट मत विधीज्ञ अॅड. असीम सरोदे यांनी मांडले.

यवतमाळात येथे आयोजित औपचारिक वातार्लापादरम्यान ते बोलत होते. कायदा व सुव्यवस्थेची यंत्रणाच भेदभावपूर्ण वागत असल्याचे सरोदे म्हणाले.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस गृह खात्याचे प्रमुख आहे. मात्र, त्यांनी आता पोलिसांना राजकीय प्रशिक्षण देऊन सत्तेचा दुरुपयोग चालविला आहे. सरकारच्या चुकीच्या धोरणांवर बोलणाऱ्यांचा आवाज दाबायचा, हा प्रकार राज्यात सर्वत्र सुरु असल्याचा आरोप केला. न्यायालयात सरकारविरुध्द लढणाऱ्या वकिलांना सुध्दा अर्बन नक्षलवादी ठरविण्याचे प्रकार सुरु आहे, असे ते म्हणाले.

आज वकिलांमध्येही दोन गट पडले आहे. एक गट कायदा आहे जसा तसा सांगणारा असून, दुसरा गट मात्र, पंतप्रधान मोदींना आवडणारा कायदा सांगतो. त्यांच्या पध्दतीने कायद्याचे अर्थ लावले जात आहे. अलीकडे तर न्यायालयामध्येही विशिष्ट विचारधारेची माणसे बसविली जात असल्याचा गंभीर आरोप सरोदे यांनी केला.

सर्वोच्च न्यायालयानेही वायू प्रदूषणासह ध्वनी प्रदूषणाबाबत कठोर निर्देश दिले. मात्र, मोठा आवाज ऐकण्याची आम्हाला सवय पडली आहे. समाजाच्या वाट्याला आलेला हा बहिरेपणा घातक आहे. धार्मिक अस्मितेचा मुलामा चढवून सत्याला दडपण्याचा प्रकार वर्तमान सत्ताधाऱ्यांकडून चालविला जात असल्याचा आरोप त्यांनी केला.

असेच असेल तर एकाला कापायला काय हरकत?

बच्चू कडूंचे आमदारांबद्दल वादग्रस्त विधान

■ महासागर प्रतिनिधी
बुलढाणा, दि. १९ :

बच्चू कडू यांनी बुलढाणा जिल्ह्यातील पातुर्डा गावात राज्यव्यापी शेतकरी हक्क परिषदेमध्ये आमदारांबद्दल मोठे विधान केले.

त्यांनी थेट म्हटले की, तुम्ही स्वतः आत्महत्या करण्यापेक्षा एखाद्या आमदाराला कापून टाका. बच्चू कडूंच्या विधानावर टीका होत असतानाच त्यांनी आता पुन्हा एकदा यावर भाष्य केले.

रोज जर १२ ते १३ शेतकरी आत्महत्या करत असतील आणि सरकार जागे होत नसेल तर एकाला कापायला काय हरकत आहे? शेतकऱ्यांना तीन हजार रुपयांनी सोयाबीन विकायला लागत आहे, अजूनही एकही खरेदी केंद्र सुरू नाही, देवा भाऊने हमीभावाच्या २०% बोनस देऊ असं सांगितलं होतं पण हमीभाव सुद्धा मिळणार नाही.

प्रवीण दरेकर यांना मंत्रीपद भेटले नाही म्हणून त्यांना तेवढं बोलावं लागतं. त्यांनी कोकणात जाऊन शेतकऱ्यांचे हाल पाहिले पाहिजेत.. ते पक्षाच्या गुलामीत राहणारे लोक आहेत, अशी टीका त्यांनी केली.

अकोट वासियांना
शुभ दीपावली
:: शुभेच्छुक ::
जि. रवि पवार
अध्यक्ष,
रोटरी क्लब ऑफ अकोट

शिव परिवारपोलीस पाटील बंधू भगिनी,
मित्र परिवार व समस्त नागरिकांना
दिवाळीच्या हार्दिक शुभेच्छा..!
:: शुभेच्छुक ::
अॅड.गजानन के पुंडकर
उपाध्यक्ष,
श्री शिवाजी शिक्षण संस्था
व
माजी उपाध्यक्ष,
पोलीस पाटील असो महाराष्ट्र

सर्व जनतेस दिवाळीच्या
हार्दिक शुभेच्छा
:: शुभेच्छुक ::
श्री. रोहित लोहिया
मे. लोहिया कन्स्ट्रक्शन्स, नागपूर

अकोट वासीयांना
दिवाळीच्या
हार्दिक शुभेच्छा...
सक्षम
सामाजिक कार्यात सदैव अग्रेसर असणारी संस्था
:: शुभेच्छुक ::
सक्षम सामाजिक संघटन अकोट, तेल्हारा

दीपावली
निमित्त हार्दिक शुभेच्छा..
:: शुभेच्छुक ::
तुषार पाचकोर
मित्र परिवार जि. प. सर्कल मुंडगाव

शैक्षणिक मनुवादामुळे युवकाचे करिअर उध्वस्त

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. १९ :

पुण्यातील प्रतिष्ठित मॉडर्न कॉलेजमध्ये दलित तरुणावर अन्याय झाल्याची गंभीर घटना समोर आली असून, यामध्ये भाजपशी संबंधित प्राध्यापकांवर गंभीर आरोप झाले आहेत. प्रेम बिऱ्हाडे या दलित विद्यार्थ्याचें करिअर एका चुकीच्या वागणुकीमुळे उद्ध्वस्त झाले असून, यामागे जातीय मानसिकतेचा गंध असल्याचे आरोप होत आहेत.

यावर विजय वडेट्टीवार यांनीही भाष्य केले असून, ही घटना केवळ एका व्यक्तीच्या आयुष्यावर परिणाम करणारी नसून, संपूर्ण समाजातील दलित, शोषित आणि वंचित वर्गाच्या तरुणांवर अन्याय करणारी आहे. जातीय अहंकारातून प्रेरित झालेली ही मनुवादी मानसिकता अजूनही शैक्षणिक संस्थांमध्ये कार्यरत असल्याचे ते म्हणाले.

An ISO 9001-2008 Certified
KIDS PARADISE
Public School & Jr. College
First ISO certificate School in Patur Taluka
किड्स पॅराडाईज पब्लिक स्कूल अॅंड ज्यु. कॉलेज
पातूर, जि. अकोला
गोपाल गाडगे
संस्थापक अध्यक्ष
सौ. ज्योत्स्ना गाडगे
कार्यकारी संचालिका

शुभ दीपावली
:: शुभेच्छुक ::
श्री. शिरिष पोटे
डॉ. सौ. मेघना पोटे

अकोट वासीयांना दिवाळीच्या हार्दिक शुभेच्छा..!
श्री शिवाजी शिक्षण संस्था अमरावती द्वारा संचालित
श्री शिवाजी उच्च माध्यमिक विद्यालय, अकोट
:: शुभेच्छुक ::
संजय गुणवंतराव वालसिंगे
मुख्याध्यापक
(आदर्श शिक्षक पुरस्कार प्राप्त)
सौ.अंजली अनंतराव सपकाळ
पर्यवेक्षिका
तसेच सर्व शिक्षक, शिक्षिका व शिक्षकेतर कर्मचारीवृंद
श्री शिवाजी उच्च माध्यमिक विद्यालय, अकोट

शेतकरी बांधवांना
दीपावलीच्या
तेजोमय
शुभेच्छा
प्रो. प्रशांत हजारी
अध्यक्ष, जिल्हा दुध उत्पादक संघ
सुभाष दुध डेअरी, स्टेशन एरीया, जयस्तंभ चौक,
मूर्तिजापूर (मो.नं. 9881239178)
।। आवाहन बळीराजाला ।।
नापिकीमुळे शेतकरी बांधवांनी खचून न जाता दुधाळ जनावरे संगोपन आणि दूध उत्पादनाकडे वळावे. शेतकऱ्यांनी अभ्यासपूर्ण दृष्टीकोन ठेवून या क्षेत्राकडे पाहावे, ही विनंती.
दर्जेदार तुप, लोणी, श्रीखंड, बासुंदी, दही, ताक, दूध, मिळण्याचे विश्वसनीय ठिकाण
Hajari
MILK & MILK PRODUCTS
सुभाष दूध डेअरी
आमची दूध संकलन केंद्रे - कानशिवणी, बोरगाव, पातूर, नंदापूर, काटेपूर्णा, कुरूम, धनज, खेर्डा, पिंजर
शाखा - जुनी वस्ती मूर्तिजापूर, पटेल प्लाझा, बायपास रोड, मूर्तिजापूर

Shri Dhaneshwari Manav Vikas Mandal's
Late Smt. Dr. Nalinitai Raut Ayurved Hospital & Research Center
Dr. Vandanatai Jagannathrao Dhone
Gramin Ayurved Mahavidyalaya
Add : Balapur Road, Near Renuka Mata Temple, Patur Tq. Patur, Dist. Akola 444501 Maharashtra
Mob: 9156999444 Email : drvjdgampatur@gmail.com www.graminayurvedcollegepatur.in
महाविद्यालयाची वैशिष्ट्ये
- महाविद्यालयाची १९८९ मध्ये स्थापना
- १७ एकराच्या परिसरात महाविद्यालय व रुग्णालयाची सुसज्ज इमारत
- १४८ घाटांचे आधुनिक तंत्रज्ञान व उपकरणासह सुसज्य रुग्णालय
- शुद्ध आयुर्वेदिक व नैसर्गिकउपचार पद्धती
- पदव्युत्तर शिक्षकांची सेवा
- प्रशिक्षणासाठी उत्तम प्रयोगशाळा व वैद्यकीय तज्ञ उपलब्ध
- नैसर्गिक व प्रदर्शन मुक्त वातावरणात शिक्षण संकुल
- विद्यार्थ्यांना प्रवासासाठी व सहलीसाठी बस सेवा उपलब्ध
- विद्यार्थी मुला मुलींसाठी सुसज्ज खानावळीसह वस्तीगृह उपलब्ध
- स्वतंत्र शैक्षणिक विभाग व प्रयोगशाळा
- सुसज्य ग्रंथालय व ई लायब्ररी
- वन औषधी उद्यान
- क्रीडांगणाची सेवा उपलब्ध
- सुसज्ज योगा विभाग
- वातानुकूलित शल्यगृह
- शैक्षणिक सहल
- विविध उत्सव
- प्रबोधन कार्यक्रम
- क्रीडा स्पर्धा
शुभ दिपावली
आमदार डॉ. राहुल पाटील
परभणी
उच्च कोटीची गुणवत्ता शिस्तप्रियता व उत्साहवर्धक प्रबोधनात्मक कार्यक्रमाची वर्षभर रेलचेल असलेले पश्चिम विदर्भातील मानबिंदू ठरलेले एकमेव आयुर्वेद महाविद्यालय आमदार डॉ राहुल पाटील शैक्षणिक संकुल पातुर जिल्हा अकोला

प्रत्येक दिवस तुमची प्रगती होवो, तुमच्या कुटूंबावर प्रेमाचा वर्षाव होवो,
दिवाळीचा हा सण सर्व सुख-समृध्दी घेऊन येवो हिच सदिच्छा..!
तुम्हाला व तुमच्या परिवाराला दिवाळीच्या
हार्दिक शुभेच्छा
शुभदीपावली
शुभेच्छुक :-
डॉ.प्रशांत अवघाते
M.B.B.S., D.C.H. (बालरोग तज्ञ)
सोमवार ते शनिवार
सकाळी १० ते ३, संध्या.६ ते ८
डॉ.शुभम अवघाते
M.B.B.S., M.D. (मेडीसीन)
DNB (मेडीसीन)
सोमवार ते शनिवार
सकाळी १० ते ३, संध्या.६ ते ८
अवघाते हॉस्पीटल
हरिया नगर, मेन रोड, मुर्तिजापूर
24x7 Emergency सुविधा उपलब्ध
अत्याधुनिक डायलिसीस सुविधा
* उपलब्ध सुविधा *
• इंटेन्सीव केअर युनिट • स्पेशल रुम सुविधा • जनरल वार्ड • ई.सी.जी.
• ई.ई.सी. • एक्स-रे • सिटी स्कॅन • 2-D ECHO (ICU) • सोनोग्राफी